

Risto Rundo

ČETRNAEST PREDAVANJA O DUHOVNIM ISKUSTVIMA EMANUELA SVEDENBORGA BELEŽENA U NJEGOVOM MISTIČNOM DNEVNIKU

Prvo predavanje

Malo je poznato čitalačkoj publici da je Emanuel Svedenborg vodio Dnevnik svojih iskustava za prvih dvadeset godina svog boravka u dva sveta, Prirodnom i Duhovnom svetu. (Uzgred rečeno, po njemu, mi svi živimo u oba sveta, samo ne vidimo duhovni svet zemaljskim čulima). Neke delove iz Dnevnika je koristio pri pisanju svojih opsežnih dela, u kojima je, kao verni pisar, opisivao ono što je video, čuo i razumeo uz pomoć nebeskih pomagača.. Mnoge detelje je koristio pri pisanju svog najopsežnijeg teološkog dela *Nebeske Tajne*, u kojima je sistematski izlagao Unutrašnji smisao prve *Knjige Postanja* i *Knjige Izlaska*, s dodacima u kojima opisuje život u Duhovnom svetu, i zakonitosti koje u njemu vladaju.

Od posebnog je interesa za čitalačku publiku da zna da se po Svedenborg sve zakonitosti u Duhovnom svetu odnose se i na čovekov duhovni život u zemaljskom telu, tako da naša saznanja o zakonima Duhovnog sveta su i zakoni po kojima i mi živimo. A to su ujedno zakoni koji su poznati iz učenja o ljubavi prema bližnjemu svim religijama, ali koji su nama u Hrišćanskom svetu bliski kroz učenja sadržana u Starom i Novom Zavetu. Naime, kroz zakone ljubavi prema bližnjemu, i Nebo i zemlja postaju Carstvo Božije, u koje se ulazi na „više vrata“ a iz kojega se nikad ne izlazi.....

Svedenborg je kao sin Luteranskog vladike i prevodioca Sv. Pisma na švedski jezik, a i kao čovek koji je deo svog života posvetio učenju jezika na kojima je Sv. Pismo napisano, bio upoznat i sa tekstom Sv. Pisma, i sa crkvenim učenjima svoje Luteranske crkve, i nikad nije otstupio od Hrišćanske vere u svetost Božije Reči. Saznao je u Duhovnom svetu da Ona ima i Unutrašnje, simbolično značenje koje Reč čini svetom, gde su pojedine reči i izrazi samo temelji na kojim počiva Unutrašnji smisao. Isto to su, bez otvaranja Unutrašnjih čula, naslućivali i izražavali i drugi proučavaoci Sv. Pisma kao što je bio Origen, Klement od Aleksandrije, i Apostol Pavle.

Za ova predavanja izabrali smo Svedenborgov *Duhovni Dnevnik* koji je vodio 20 prvih godina svoga vizionarskog i misionarskog rada.

Tako pred nama stoji *Dnevnik ili Duhovna Iskustva*, kako su ga moderni prevodioci nazvali. Držimo se prevoda Dr. D. Odhnera, koji je posvetio deo svog života da odgonetne nedoumice oko tehničke i sadržajne strane *Dnevnika*, koji nije bio namenjen objavljivanju, ali koji je, po mnogima, zanimljiv i bogat materijalom koji nije ušao njegova objavljena dela, ili je ušao u prerađenom obliku.

Siguran sam da među čitaocima ima dobar broj onih koji smatraju da je svaki otvoreni kontakt s Duhovnim svetom duhovno štetan i nepoželjan. S takvima se i slažem, s ovom primedbom: Treba autora suditi prema plodovima takvoga rada, i naravno, prema izvorima. U oba slučaja, po mome mišljenju, Svedenborg je prošao test. Pisanjem i objavljivanjem brojnih teoloških dela nije sebi pribavio nikakvu slavu ili bogatstvo. Naprotiv, zbog objavlivanja knjiga koje sadrže jedno sasvim novo i neobično otkrovenje, zvanična crkva u Švedskoj tražila je od Kralja da se zabrani rasturanje knjiga koje govore povoljno o Muhamedanstvu...Tu je pritužbu Kralj ignorisao, jer je lično poznao Svedenborga, a i jer je o njemu dobio svedočanstva od osoba koje su sarađivale sa Svedenborgom dok je bio aktivan kao član Rudarskog saveta i inovator na mnogim poljima nauke. Da bi štampao svoje knjige neometano, Svedenborg je često boravio u Amsrerdamu i Londonu gde je i umro u 83 godina, nekoliko dana posle posete Luteranskog pastora, koji mu je dao Sv. Pričest, a kome je obećao da će s njim više kada se sretnu ponovo u Duhovnom svetu.

O čemu će bii reći u ovima odlomcima?

Od Svedeborgovog opisa svog zadatka u nevidljivom svetu, preko susreta s duhovima, i opisa načina života i ponašanja novodošavših duhova, koji često ni ne znaju da su „umrli“, pa do najsuptilnijih objašnjenja delovanja Boga Mesije ili Gospoda Isusa Hrista neposredno i posredno preko anđela, kojim delovanjem se održava čitav stvoreni svet.

Kako se o Svedenborgu izjašnjava Pravoslavna Crkva?

U nas, blaženopočivši Justin Popović pominje Svedenborga u svojoj *Dogmatici*, gde piše da je „Svedenborg u Hristologiji monarhist“, što je slično donakle pravoslavnom shvatanju Hrista kao Pantokratora, koji se vidi oslikan u crkvama iznad oltara, gde figura Hrista dominira likom i veličinom. Svedenborgovo objašnjenje Sv. Trojstva slično je onome koje su imali neki crkveni oci, kao što su bili Origen i Klement od Aleksandrije, koji je Sv. Trojstvo uporedio sa Suncem, isto kao što je to uradio i S. , naime, da je vatra – Otac, svetlost – Sin – a delovanje i jednog i drugom na stvaranju i održavanju svega stvorenog - Duh Sveti. U Rusiji pre Oktobarske revolucije, S. dela su prevođena i čitana: Vladimir Solovjev koji je napisao prikaz Swedenborga za nemačku Enciklopediju Brockhausm, Jurkevich, profesor na teološkoj školi u Petrogradu, Aksakov, otac moderne parapsihologije koji je primerak svog prevoda *Neba i Pakla* poklovio F.M. Dostojevskom. A sam Dostojevski u svome *Dnevniku* piše: *Slažem se sa S. da Satana nije ličnost nego generičko ime.* Ovo nije mesto da se govori o uticaju S. na modernu misao. Dovoljno je reći da se njegova dela pominju, a ponekad i čitaju u Teološkim školama. I da postoje crkvene zajednice koje u se pri tumačenju Sv. Pisma oslanjaju na učenja koja su izložena u teološkim delima ovog neobičnog čoveka. Knjige koje je on napisao, a na kojima u originalu nije bilo njegovog imena kao autora, jer je pisalo „ Sluga Gospoda Isusa Hrista“, prevedene su na mnoge svetske jezike, i poznate su širom sveta. Njegova dela koja su precedena na naš jerik mogu da se nađu na web site u **Swedenborgbookson line.**

Zamišljam da će biti korisno da publici dam kratke odovore na nekoliko pitanja, kako bi i oni koji nisu čitali S. dela, mogli da lakše razumeju ono što budemo čitali i o čemu ćemo, nadam se, i razgovarati.

Da li Svedenborg pravi razliku između Pravoslavne i Katoličke crkve?

On nikad nije pominjao Pravoslavnu crkvu, ali je ponekad opisivao Ruse i pominjao detalje iz života Ruskih careva. Na primer, kaže da je bio na venčanju ruske carice Jelisavete, svekrve Katarine Velike, i kaže ko je bio mladođenja....Zapisao je u Dnevniku da je te i te noći ubijen car Petar Treći. Za Ruse koje je sreo u Duhocvnom svetu, kaže da se oni smatraju da su „svojina“ Cara Gospodara.....

Šta je Svedenborg mislio spornom delu tumačenja Sv. Trojstva, naime o „filioque“, to jest da li Sv. Duh proizilazi od Oca samo ili Oca i Sina?

Što se tiče pitanja *Filioque*, S. ne pominje tu spornu tačku u Hrisćanskoj telologiji, ali po svemu izgleda da bi bio više na „Katoličkoj“ strani. Ali, za utehu Pravoslavcima, pisao je da ljudska verovanja, ukoilo se u ime njih ne vrše zločini, da se ona „skidaju“ sa čoveka u Duhovnom svetu kao kad bi skinuli staro odelo i obukli novo odelo, gde novo odelo pretstavlja čovekova prava, unutrašnja verovanja koja se slažu s njegovim karakterom i životom. Još za utehu Pravoslavcima, a na žalost Katolika, on vidi u Katoličkoj crkvi onoga vremena „Vavilon“. Naime, rečju „Vavilon“ se označava zloupotreba vere u svrhe vladanja nad ljudima, iz sebičnih i moralno nečistih pobuda. (Prema tome „Vavilonaca“ ima svuda i u svim religijama sveta). Međutim, imao je najteže reči za svoju rođenu veru, Protestantsku: oni koji veruju da sama vera spasava (*sola fide*) a koji žive nemoralnim životom, verujući da su spaseni i bez dela ljubavi prema blišnjem, jer veruju, ti su osuđeni, a njihovo verovanje je pretstavljenio Ažđajom u Jovanovom Otkrivenju. Uzgred piše, da mnogi Katolici ulaze u nebo, jer se najviše pouzdaju u dela ljubavi prema blišnjemu, jer su dela ljubavi osnova na kojoj se izgrađuje i porvrđuje vera. Najbolje prolaze „Afrikanci“ koji su u stanju nevinosti, a to je glavna osobina Najvišeg carstva, gde nevinost nije onakva kakvu mi ljudi nju vidimo, nego je ona u tome da se čovek ili duh potpuno prepušta da ga Gospod vodi kao malo dete što vodi otac ili majka.

Da li ćete čitati i one delove Dnevnika gde Svedenborg opisuje svoje susrete s duhovima sa planeta Jupitera, Merkura itd?

To su najviše osporavani podaci iz svih spisa Swedenborgovih, i malo je slaganja među tumačima. Možda znate da sam ja preveo njegovo kratko delo *Zemlje u Vasioni*, koje će, nadam se, biti objavljeno uskoro na web site u. Zašto je teško govoriti o tome delu, svakome je jasno: Po svemu izgleda da nema stanovnika na tim planetama, pa je prema tome S. pogrešio. Pa ako je pogrešio u tome, koliko je grešio u drugim, važnijim pitanjima?

Dozvolite mi da izložim par tumačenja, od kojih se ja slažem s prvim: Oni duhovi koji su se identifikovali „sa Jupitera“, to si oni iz Oblasti „Jupiter“ u Makrokosmosu. Naime, S. piše da postoji „Ogromni čovek“, ili Makrokosmos u kojem postoje Oblasti Očiju, Sluha, Bubrege, Pluća, Srca, Stopala, Zuba, čak i Generativnih organa. Znači, kad S. piše da je govorio sa duhovima sa planete Jupiter, to treba shvatiti da je govorio s duhovima iz duhovne oblasti „Jupiter“. Naime, S. je na jednom mestu u futnoti napisao da „Jupiter“ označava Oblast u Duhovnom svetu. Stoga, po mome tumačenju, S. nije video da se radi o Duhovima iz Duhovne Oblasti „Jupiter“ ili „Merkur“, nego je verovao da su ti duhovi zaista sa tih planeta. Sam S. je više puta u Dnevniku zapisao da nije siguran da li je govorio s biblijskom ličnošću, kao s Jakovom, ili s duhom koji se „impersonirao“ Jabova, što je moguće duhovima koji čitaju memoriju i znanje duhovoma s kojima govore.....Drugo tumačenje, za koje ja znam, je da ti duhovi koji se

pretstavljaju kao duhovi s „Jupitera“ ili „Merkura“, da onii zaista i žive *okolo tih planeta*, ali da su oni u jednom svetu, to jest na jednoj vibraciji višoj ili različitoj od naše zemaljske, pa ih mi ne možemo opaziti. Mi ćemo pročitati neke odlomke o stanovnicima „planeta“. Ja najviše one delove koji govore o „Merkurovcima“ zato što oni tragaju za znanjima bez želje da ih primene. Kao što znate, Merkur ili Hermes su Mitologiji glasnici bogova, i prenosnici poruka....Merkur dominira Astrološkim znakom Riba ili Pisces, a ja sam „Riba“.

Neka to ostane otvoreno pitanje.

No da ne duljimo, molim da postavite pitanja. Ako se kasnije setite, zapamtite ih ili zapišite ih, pa ćemo da ih čujemo i na njih odgovaramo u pogodnoj prilici, to jest kada i ako se ponovo sastanemo.

Posle ovog Uvoda, dozvolite da pročitam moj prevod onih odlomaka iz *Dnevnika*, koja sam izabrao za danas:

Prvo, odlomak u kome sam S. objašnjava prirodu odnosa čoveka s nevidljivim svetom, i objavljuje razlog za pisanje *Dnevnika*.

Drugo, pročitaćemo ona mesta na kojima S. opisuje u detalje kako je izgledao njegov odnos sa duhovima i anđelima s kojima je svakog dana razgovarao i dobijao podatke koje je upisivao u *Dnevnik*, a posle unosi u svoja objavljena dela. Treba dodati, da je S., onda kada nije posmatrao život oko sebe i razgovarao s duhovima i anđelima, da je u svojoj letnjoj kućici sedeo i čitao Sv. Pismo na latinskom u prevodu Schmidiusa u prisustvu anđela, i da je na marginama beležio njihova objašnjenja, a za sve vreme čvrsto verovao da je dobijao punu zaštitu od Gospoda za svoj rad i misiju. Posle svega, pisao je dela na latinskom koja je i objavljivao o svom trošku i slao bibliotekama, i crkvenim dostojanstvenicima. Mnogi rukopisi su uništeni, ali su sačuvana mnoga prva izdanja. Čovek koji je štampao njegova dela u Londonu, postao je njegov prvi sledbenik. I osnivač prve male Nove crkve nazvane Novi Jerusalim, krajem 18 og veka.

Jedan od razloga, kojim se S. rukovodio dok je pisao *Dnevnik* je i taj, što je bio svestan odgovornosti koju na sebe preuzima pred celim Hrišanskim svetom, pa je, po mome mišljenju, želeo da ostane neko svedočanstvo koje pokazuje da on nije izmišljao nego zaista to doživljavao. Njegova posluga, koja mu je donosila jelo, i služila ga (jeo je sam hleb, mleko i pio kafu), čula ga je kako govori s nevidljivim bićima na jeziku koji oni nisu razumeli. A S. je napisao da u duhovnom svetu postoji jezik kojim mi svi progovorimo kada smo tamo. Dao je i nekoliko reči iz toga jezika...Zamišljao je, verujem, da će se mnogi pitati: Prvo, kako se osmelio da komunicira s duhovima, nešto što je zabranjeno odredbama Starog Zaveta. Drugo, kako da govori o onome što je najveći autoritet Hrišćanstva Apostol Pavle samo nagovestio, ali nikad nije pokušao da razjasni, naime, da je govor anđela *neizreciv*. Kako da se iskaže ono što je neizrecivo? Na to pitanje je S. odgovorio da se jezik Anđela zaista neizreciv, ali da se o tome šta se tim jezikom izražava, o tome treba govoriti. Naravno, treba držati na umu, da u Duhovnom svetu postoje „carstva“, to je viša i niža „neba“, i da anđeli viših nega uživaju u svetlosti i mudrosti koja toliko nadilazi one iz nižih neba, da se vezas među njima održava samo kroz „saobraznosti“. Apostol Pavle je bio uzdignut u treće nebo, i – naravno – čuo je ono što je *neizrecivo*. S. tvrdi da je jezik anđela, koji se prilagone čoveku ili duhu, jasan i čujan, jer da se on uliva u čovekov um na način da ga čovek razume. Ali međusobni jezik anđela je

ljudima nerazumljiv i neizreciv, a duhovima, i u ovom slučaju Swedenborgu, razumljiv je samo ako to anđeli žele. Jezik anđela, i njegovo „pretakanje“ preko saobraznosoti u ljudski jezik, biće jedna od tema ovih predavanja.

Ovde ćemo navesti ono mesto iz Poslanice Apostola Pavla na kome pominje svoj „uzlet“ u treće nebo, a o čemu on ne kaže ništa detaljnije:

I znam za takvog čoveka (ne znam da li u telu ili u duhu, Bog zna) koji bi bio odnesen u raj, i ču neiskazane riječi kojijeh čovjeku nije slobodno govoriti. Tijem ću se hvaliti, a sobom se neću hvaliti već ako slabostima svojim. (Druga Posl. Korinćanima gl 12, stih 4).

S. je pisao da je Gospod blagoizvoleo da da novu objavu svetu, jer se navršava vreme One Crkve koju je On osnovao dok je bio na svetu, da bi izgradio jednu Novu koju je najavio u Jovanovom Otkirvenju, a koja će biti Sveopšta kao i Prva, i kao takva prisutna i aktivna u svim crkvama. U Hrišanskom svetu je ova nova objava najčešće osporavana sa zvaničnih mesta, zato što Hirišćanske crkve žele da održe teološko jedinstvo poštujući ona verovanja o kojima postoji slaganje od samog početka. Inače, kao što je poznato, crkve se razlikuju prema tumačenjima važnih mesta u Sv. Pismu, ali su ujedinjene na planu ljubavi prema bližnjemu

Naše je da saslušamo, pa da onda donesemo sud, i ev. „zamislimo“ svoje mesto u Duhovnom svetu. .

Evo odlomka u kome sam S. piše u Dnevniku o prirodi svojih dodira sa duhovnim svetom, uz dodatak odlomka koji sadrži opisa jednog važnog „iskustva“, kako S. naziva sve svoje doživljaje u nevidljivom svetu:

U opštem, treba ustvrditi da sve što sam napisao, da je sve iz stvarnih iskustava, iz razgovora s duhovima i anđelima, kao i iz misli koje su saopštavae kroz bezglasni govor (tacit speech). A posle, dok sam pisao, dok su vodili moje misli, i ruku dok sam pisao. Tako, sve što je napisano u ove tri knjige i na drugim mestima, sve je iz iskustva, i sve na svoj način od duhova, ili anđela – sve su vodili duhovi koji su bili pored moje glave. Jer sam u svakom slučaju opažao njihovo prisustvo. (n. 2894 u Dnevniku, napisano 1748, Aug. 23.)

Kada pročitamo sledeće odlomke u kojim S. opisuje način kako je komunicirao s duhovima i anđelima, i kako se ta komunikacija odvija i kako se odvijala, vođena u svakom slučaju od samog Gospoda (kojega u ovoj fazi S. naziva „Bog Mesija“). Prvi ću ja da postavim pitanja Swedenborgu (naravno, zamišljam ga prisutnog među nama), na koja bih ja, a verujem i vi, želeli da čujete njegov odgovor, pre nego stvorite svoj sud. A onda ćemo pozvati slušaoce da daju svoje primedbe i postave pitanja na koja ili ja ili neko od slušalaca može da odgovori.

Sledeći tekst je uzet iz objavljenog dela *Reč Starog Zaveta Objašnjena, tom 1 (Postanje 1 do 38)*, a koji se nalazi u nedoteranm obliku u *Dnevniku*, gde S. izlaže svoje viđenje „Carstva Božijega“, koje obuhvata vidljivi i nevidljivi svet, ili svetove, i mogućnost čovekove komunikacije s nevidljivim svetom.

n. 475. (dela Reč Objašnjena). Ali kakvo je Carstvo Božije vidi se iz Božanske Reči. U svojoj najvećoj dubini Reč govori samo o Mesijinom Carstvu. Ovde ću samo pomenuti da kada je otvorena viša staza u nečijem

umu, tada se vidi kakvo je Carstvo Božije. Jer kod svakoga postoje dva prolaza da se nešto umom razume. Jedan je od sveta preko čula; drugi je direktno iz Neba kroz viši um koji se naziva Duša. Ovaj poslednji prolaz je viši ili unutrašnji, dok je onaj prvi niži ili spoljašnji.

Viši prolaz, preko duše, nepoznat je ljudskom rodu; jer od Adamovog pada, taj prolaz je zatvoren svima koji nisu pripušteni u Carstvo Božije dok žive na zemlji. A otvoren je mnogima koji su bili uvedeni, kao što su mnogi bili, kao kad je Mesija govorio s Abrahamom, Isakom, i drugima o čemu se tu i tamo govori u Božanskoj Reči. (prim. prev. Teško je reći da li je S. u ovoj fazi verovao da je u „Adama“ kao prvog čoveka, kada govori o „Adamovom padu“, ili koristi je taj izraz samo kao metaforu.)

Ako bi se danas opisalo kakvo je Carstvo Božije, to bi bilo iznad onoga što čovek može da veruje, osobito onih koji veruju samo u carstvo ovoga sveta. Ti koji stiču mudrost samo preko spoljašnjih čula, to bi odbacili kao praznu priču.

Iz ovoga razloga viša staza ne može kod ovakvih da se otvori sve dok ljubav prema sebi i svetu nije uklonjena, i da ljubav prema Mesiji i njegovom Carstvu nije zauzela njihovo mesto. Niti iko drugi u Nebima može taj prolaz da otvori osim sami Mesija, onome koga smatra pogodnim da ga pripusti Sebi ili Svome Carstvu. Tada po prvi put ovi mogu da vide kakvo je Njegovo Carstvo.

Da se to kaže u malo reči, to znači da je dozvoljeno čuti i govoriti s onima koji su u nebu, to jest koji su anđeoski duhovi, i sa svetima koji su davno umrli. Čak i sa Abrahamom, Isakom, i Jakovom, a preko njih ili čak i direktno, sa samim Mesijom – zaista, čak i da Ga se vidi. Govor je upravo onakav kao i sa drugovima na zemlji, silazeći jasno iz neba, odozgo, iz svih pravaca, daleko i blizu, kao i iznutra, da se čuje isto kao i govor ustima, ali tako da nijedan od onih koji su pored ne čuju i ne opažaju bilo šta. To se dešava i kada je neko u grupi, ili sa malim brojem. Onaj koji čuje, taj čuje na svom rađenom jeziku.

Očni vid je isto kao i običan vid, ali osim kad je neko pripušten u unutrašnje nebo, tada se vide samo simbolične pretstave. Osobito kad su oči zatvorene, a najviše kada je neko na pola puta između sna i jave. Tada se vidi kao što se vidi u podne. To se dešava onoliko puta koliko to odredi Mesija.

Kao što je sa sluhom, vidom i govorom, njihovo prisustvo se pokazuje jasno i kroz dodir: kakvo je Carstvo Božije, može se opaziti u takvim prilikama čulima, i to u takvom stepenu kako niko ne bi verovao da takva ogromna sreća može postojati. (Prim. prev. „Ogromna sreća“ je zanos ili ekstaza u koju su uvedeni povremeno izabrani za to ljudi, a koje stanje je „normalno“ za one anđele koji žive u tim carstvima ili nebima. S. je odlazio povremenu u ta viša neba, ali je uglavnom boravio u Svetu duhova gde su dolazili njemu posebno namenjeni anđeli da mu tumače na duhovni način mesta u Sv. Pismu.)

No kako ovo ne bi bilo odbačeno kao prazna priča, izjavljujem na sveti način da je mene Sam Mesija, Spasitelj Sveta, Isus od Nazareta uveo u to Carstvo, i da sam tamo razgovarao s nebeskim anđelima čuvarima, duhovima, ljudima koji su umrli pa ustali, čak i s onima koji su se zvali Abraham, Isak, Jakov, Rebeka, Mojsije, Aron, i Apostoli, posebno Pavle i Jakov. Ovo već traje oko osam meseci skoro bez prekida, osim za mog puta iz Engleske u Švedsku, i nastavljalo se dok sam pisao ove stvari koje će biti objavljene. U stvari, oni sami, ili njihovi anđeli i drugi, unosili su reči iz najveće blizine.

Tako možete sada razumeti da postoji Carsvo Božije, i kakvo je. Osećam se nagnan da dodam, da sam ja nekako bilo pripušten u Nebo, ne samo umom, nego skoro celo moje telo, sa svim telesnim osetima, i to dok sam bio potpuno budan. Ovo može izgledati tako čudno, da se mnogi pitaju da li je to tako. Ali pošto sam video, čuo, i iskusio čulima i telom, želim da to potvrdim, uz Božanski pristanak, i da to svedočim.

Ovde autor u zagradi dodaje:

(Ove reči koje su o meni napisane, njih ne mogu tako jako ustvrditi da bih se Bogom zakleo; zato što ne mogu da budem siguran da je svaka pojedina reč u opisivanju prava i tačna da se slaže sa činjenicama, tako, one se moraju izmeniti u neko drugo vreme, ako to Bog nađe za shodno, tako da bi bio potpuno zadovoljan da su reči koje govorim sasvim istinite)

Ova poslednja primedba, napisana između zagrada, pokazuje koliko je Swed. bio savestan svoje odgovornosti, da je dozvoljavao da kada ovo bude konačno spremio za objavljivanje, da će možda da nešto i izmeni..

U stvari, autor Dnevnika je dozvoljavao da je njegov opis nije savršen, što je razumljivo s obzirom da opisuje nešto što je i njemu i drugima bilo do tada nepoznato.

Sada ćemo pročitati opis jednog iskustva, koje je slično onome što je naš duhovni praotac Jakov video u snu, lestvicu od zemlje do neba i anđele koji su penju i spuštaju po njoj (Postanje gl. 31)). :

n. 541. Ovo se desilo prvi oput za vreme mirnog sna, a kasnije u po dana kada sam mogao da to sve vidim čulima. Video sam kako se Anđeli, od Jehove, Jedino- rodnog Sina Božijeg, spuštaju i uspinju kao po lestvici, dok sam čuo njihove reči sa visine, koje su se ponavljale, pravo u moje uho.

Tada sam video bezbroj nebeskih Duhova zajedno, među njima i svete koji su davno umrli, i kako su sakupljeni i harmonično da se među njima nije osetilo nikakvo neslaganje. Ovo sve je dosegalo moja čula jasno kao što se to oseća spoljašnjim čulima, zajedno sa jasnim glasom i najavom, kao da dolazi od jedne osobe, da je ovo slika samoga Carstva Božijeg.

Slatka priyatnost i duboka sreća koju sam osećao kao rezultat ovoga bila je tako velika da je ne mogu izraziti rečima. Na neopisiv način, to je prodrlo u moja tkiva i u unutrašnju moždinu (srž), i pokrenulo je.

Zato što je Mesija u Svojoj beskrajnoj milosti dao meni, Njegovom najbezzrednijem sluzi, da vidi jasno ovu sliku u nekoliko prilika - i da osetim osećanje slasti ovih prošlih dve godine, neću da brojim koliko je to puta bilio – ali ne mogu a da to ne posvedočim (da sam ima ta iskustva).

Sledi paragraf n. 943. Koji govori o uticaju nebeskih duhova u njegov um.

Isto ono što su radili mojem razumu, to su radili sa mojom voljom i sa mojim delima. Vođen sam gde su oni hteli – putevima i ulicama, u tavernu, i svuda okolo – toliko da sam bio kao pasivan instrument. Tako su na taj način kontrolisali moje pokrete nogu, ruku, glave, očiju, za vreme razgovora, prema tome kako

je to želeo sam Mesija, pa su to i sami Duhovi iz Njegovoga neba priznali da ih kontroliše kao posivne intrumente Mesija, i bili su zadivljeni kako ja ne mogu sam od sebe da napravim korak. ...

Preko svega ovoga, po Božanskoj milosti Mesije, naučio sam jasno da svaku ljudsku misao, volju i delo vodi sami Mesija, po Svojoj volji. Neke kao Svoje sluge, On vodi po čistoj milosti, neke vodi preko Njegovih nebeskih Duhova, a neke po dopuštenju preko drugih duhova koji nisu nebeski, sve u zavisnosti od života te osobe.

Ovde treba primetiti, da je autor izostavio da kaže ono što je neumorno pisao kasnije, da Gospod daje privid čoveku da on, čovek sam sebe vodi, jer da bi se bez toga privida čovek osećao kao mrtav instrument, i ne bi duhovno napredovao; ali da čovek treba da zna istinu, a to je da Gospod ima kontrolu nad svakom dušom. Najzanimljivije je ono što kaže „po dopuštenju“, koju tezu razvija u delo *Božanska Promisao*, prevedenom i objavljenom u Beogradu; tu piše da Gospod *dopušta* čoveku da čini zlo, jer mu daje mogućnost da se pokaje i bude bolji nego pre, i da tako daje mogućnost ostalima da reaguju na pozitivan ili negatovan način na zlo koje im neko čini. Jednm rečju, i negativni ljudi su kontrolisani od Gospoda preko negativnih ljudi, a sve je su toku Božanske promisli, koja vodi čoveka, bilo da pristaje ili se opire, ka Dobru, a da pri tome ne vređa čovekovu slobodu, koja je neotuđivo pravo čoveka, ali koja se može i zloupotrebiti, naravno na štetu samog čoveka, o čemu poslednju reč ima sam Gospod.

Posle čitanja ovoga odlomka, čovek se pita: Koliko je on, čovek slobodan, ako je na ovakav način kontrolisan od Boga? Možda ovo upoređenje ukazuje na odgovor: Bog je Dobri Otac i Dobri Pastir. On vodi stado, i na paši mu daje slobodu, ali ako stado zastrani, on ga sprečeva, zaustavlja i savladava, a da mu ne oduzme slobodu u bitnosti. Treba pomenuti i to, da Bog vodi čoveka, njegove reči i pokrete, samo ako to čovek to razume i prihvata kao milost i pomoć, i nešto što Bog hoće da postigne a da čovek ne treba da zna sve što iza toga stoji. Znači, potrebno da čovek ima određenu veru i poverenje u Božije vođstvo da bi do ovakvoga odnosa moglo da dođe.

Drugo predavanje

Ovoga puta ćemo čitati odlomke u kojima autor piše o tome šta su Anđeli i kakvi su po izledu i strukturi, a zatim o njihovom međusobnom govoru:

Iz n. 1148 (iz dela Reč Objašnjena, a koji se deo nalazi u neobrađenom obliku u Dnevniku):

Nebeski duhovi su umovi čija struktura, koja je slična telu, deluje i prima uticaj (interact) s našim zemaljskim umovima kadgod oni koriste te strukture koje liče telu (body-like strukture), kako ih mi nazivamo. Naime, posle života tela, oni liče na ljude na zemlji. S druge strane, oni su umovi koji upravljaju indirektno ljudskim umovima, i koji, preko volje dotične osobe, kontrolišu njegova ili njena dela (action). U ovom pogledu, oni su posredne sile, i tada se ne služe svojim telesnim strukturama, koje su supstancije između duhovne i zemaljske (supstancije) (Prim.prev. Ove „strukture između dva sveta“ su po svoj prilici aure, koje autor naziva „tečenja ili zračenja misli i osećanja“ preko kojih duhovi i anđeli dolaze u dodir s onima koji su im lični, iako na izgled udaljeni; o ovima će biti reči u odlomcima koje ćemo kasnije prevesti i pokušati da objasnimo)

Govor anđela između sebe sasvim je kao delovanje višeg ljudskog uma koji je posvećen razumevanju; ali ako čovekov um nije odvojen od svog zemaljskog uma, tada on ne čuje taj govor, jer on sadrži mnogo više elemenata nego što se može izraziti rečima.....Tako, Duhovi su razgovarali između sebe, što sam opažao, ali nisam razumeo bezbroj misli koje su izražene u par trenutaka. Međutim, kada to Mesija hoće, onda se to može razumeti drugim putem.

Dalje, u br. 1150, piše kako su duhovi delovali na njegovo pisanje:

U stvari, pisao sam čitave stranice, a duhovi ne samo što su diktirali reči, nego su i vodili moju ruku, i tako pisali. Kao eksperiment, oni su vodili moju ruku protivno onome što sam ja mislio, ali su pisali značenje (onoga što sam mislio).

Misli su samo energije. One postaju vidljive kada se otvore vrata nebu, kao što je bio sa mnom slučaj.

Ovde očekujem sledeće pitanje: Ako duhovi, po dozvoli ili bez dozvole Mesije, upravljaju čovekovim delima, šta je sa ličnom odgovornošću čoveka, osobito kada posle zemaljske smrti uđe u Duhovni svet?

Evo odgovora koji se namenće posle čitanja ostalih Swedenborgovih dela: Svakome čoveku su pridodati duhovi, u početku nebeski dok je dete, kasnije duhovni, i itd, sve u skladu sa razvojem čovekove duše. Ti duhovi su spona sa Nebom, i sa Paklom, a na tak način čovek je slobodan u svojim izborima zato što postoji ravnoteža između suprotnih sila, to jest između Neba i Pakla. Duhovi ne znaju da su pridodati čoveku na unutrašnjem planu, ali su povezani preko sličnosti osećanja i misli. Tako, duh i čovek „dišu duhovno“ istim plućima, i imaju sličnu ili istu „vladajuću ljubav“, pa su tako „jedna duša“, da tako kažem; posle zemaljske smrti čovek postaje u potpunosti deo onoga društva ili sfere u Duhovnom svetu, kojoj pripadaju i duhovi s kojima je bio povezan, a koji su, kako je rečeno, spona sa Nebom ili Paklom.

Evo Swedenborgovog odgovora u *Dnevniku* na pitanje čovekove odgovornosti za dela koja počinu pod uticajem nečistih duhova:

Kako treba razumeti da pošto Bog Mesija vodi sve preko duhova i anđela tako da nije ništa njihovo, kako to da su oni (ljudi) ipak krivi za grehove.

n. 455. Postavlja se pitanje da ako ništa od onoga što ljudi misle i rade nije njihovo, jer ih vode duhovi, da su oni uprkos toga krivi za grehove i trpe kazne za zla koja su počinili; no ovo se može razumeti kroz veru. Kad neko ima istinsku veru, a u skladu s istinom prema kojoj ništa nije naše, jer nas vodi Bog Mesija putem istine; i na ovaj način svako zlo se savija u dobro, tako da mu se ništa zlo ne pripisuje.

Ali kada (čovek) nema istinsku veru, tada (čovek) veruje da je to sve njegovo vlastito, a to je da mi mislimo i delamo svojom vlastitom moći. Na taj način se ispunjavamo fantazijama, koje s nama ostaju, a rezultat je to da smo za to onda i odgovorni. Iz ovoga razloga, zlo se ne može lako saviti u dobro ili, pre, dobro u zlo, koje hvata korena i povećava se dok (čovek) ne stakne takav karakter kakav mu ostaje posle smrti, kada se on ili ona čiste od te fantazije kroz kazne, 1746, 7 januara.

Kad je Gospod rekao, *Neka ti bude po veri tvojoj*, onima koji su verovali da je On Mesija, to se odnosi i na ovo o čemu Swedenborg piše. Swed. daje na mnogo mesta opise kazni kojima se duhovi podvrgavaju u

„nižoj zemlji“ da se osobode „fantazija“, to jest duhovno negativnog odnosa prema svojim mislima i delima. Prema ovome odlomku, izgleda da se mnoga zla „čiste“ ali to su ona gde ljudi i duhovi znaju i veruju da su njihove misli i akcije vođene od viših sila koje kroz njega deluju; tada je on je u povoljnijoj situaciji. To je slično kao kad bolesnik zna uzrok svoje bolesti, i sarađuje s lekarom koji ga liči.....(O ovim „fantazijama“ s kojima ljudi ulaze u Duhovni svet, a kojih se moraju osonoditi, biće reči kasnije.)

Na kraju, kao dodatak, evo još jednog odlomka koji govori o vrstama viđenja, (vizija). Napominjwemo da je pisac na drugome mestu u Dnevniku ????'opisao svoje prvo viđenje Jakovljeve lestvice, koje viđenje je bilo popraćeno posebnim osećanje sreće, a za koju je napisao da on predstavlja celokupno Carstvo Božije. U sledećem odlomku, objašnjavajući viđenje nebeske lestvice koju je Jakov video a koja je opisana u Knjizi Postanja gl. 31, autor govori, ugalavnom iz svoga iskustva, o tipovima viđenja ili vizija:

1. Jakov je video otvorenim očima a što se dešava onima koji su u unutrašnjoj Crkvi. Ove se vide kao što ljudi na zemlji vide, kako o tome čitamo u Božanskoj Reči.

2. One se pojavljuju i kada je čovek u budnom stanju, a kada su unutrašnja čula odvojena od spoljašnjih. Tada se pokazuju simbolične pretstave, koje se razlikuju od viđenja koje su imali Jakob i Abraham.

3. Drugačije je u stanju koje je najbliže budnom, kad čovek misli da je budan. U ovom stanju anđeli se pojavljuju kao u sred dana, osim kada se (vizije) pokazuju kao simbolične stvari kojima se nešto kaže o nekom predmetu, kao što je bio slučaj kod proroka, kao Jezikilja itd.

4. Četvrte su kada su oči zatvorene a čovek je budan, a koje su jasne kao u po dana.

5. Na kraju, postoje i snovi (kao vizije)..

U n. 1353, S. dodaje da je imao vizije svih ovih vrsti, neke ređe a neke češće, da bi na kraju napisao i ovo:

Preko ovoga, po čistoj milosti Mesije, meni je dato znanje i viđenjima, i tako i o nadahnućima (inspiracijama) preko Mesijinih anđela – mimoilazim ostale, a pominjem samo one prve.

Treće predavanje

Sledeći odlomci su deo komentara na stihove iz *Knjige Postanja*, gde se govori prvo o Jakovljevom hrvanju s anđelom (gl. 32: 24), koje hrvanje označava iskušenja koja prethodne ulasku u više duhovno stanje, a onda odlomak o ponašanju duhova koje je viđao oko sebe, kao i o izmešanosti duhova raznih karaktera pre Poslednjeg suda. Na kraju i odlomak o snovima.

Govoreći o značenju Jakovljevog hrvanja a anđelom:

n. 1470. Ovo je meni poznato jer sam iskusio nekoliko puta, osobito otkako sam po milosti Mesije, u ovom stanju već dugo vremena. Prolazio sam kroz duhovna iskušenja po nedelju dana, a o tome na drugome mestu, ako to dozvoli Mesija.

1511. *Ovo je napisano mojom rukom, koja je delovala kao instrument. Duhovi slični Jakovu bili su prisutni, i ne sumnjam da i Jakov čuje ove reči. Čije mi je lice pokazano, ne kao u snu, nego kao na javi, nego stvarno, dok su moje oči bile zatvorene.*

Jer tada sam video duhove kao u sred dana, i bi mi rečeno da je i Jakov bio među njima. Zato mogu i da ga opišem. Ima je lepo lice, bio je mlad, visok rastom, obučen uredno u seljačko odelo.....

Opisujući razne vrste duhova koje vidi oko sebe, S. piše u

n. 1656. Postoji bezbroj onih koji sebe zovu bogovima, koji žele da im se klanja kao bogovima, a koji su u stvari karaktera da vole sebe i stvari na svetu. Tome sam bio svedok, i to sam iskusio, da ima mnogo duhova koji lutaju okolo, i gde god nađu osobe takvoga karaktera, oni se pridruže, i tada ih vode kao da su oni ti ljudi kojima su se pridružili. Ovo je meni rečeno, naravno, ali ja želim da to potvrdim još jednom,, (prim. prev. Svededenborg je dopuštao da se prevario ili da je bio obmanut, ili, još češće, da nije sasvim dobro razumeo ono što mu je rečeno. O tome kako se negativni duhovi „prilepe“ za negativne ljude, i onda kao da žive istim životom, ne osećajući da među njima postoji razlika, to je S. kasnije utvrdio i o tome pisao).

Komentarišući gl 25 stih 30 *Knjige Postanja*, gde se opisuje Jakovljevo lukavstvo kad je sa malo skuhanog „crvenog jela“ kupio Esavovo prvenaštavo, S. piše pod

n. 1801. Nikad se još nije desilo da je demon ubacio neko zlo, a da to Bog Mesija nije okrenuo na dobro. Ovo mi je jasno iz toliko dokaza, da nema nikakve sumnje o tome. Jer se to dešavalo sa mnom, da ne mogu da izbrojim koliko prilika, da se zlo koje su ubacili okrenulo u dobro, a obmana u istinu; isto tako tuga, u radost.

A u broju 1847, kaže sledeće:

Što se tiče ljudi posle smrti, to je druga stvar. Oni tada više nisu instrumenti duhova kao što su bili dok su bili u telu, ...jer su tada i sami duhovi, dakle tada su savršeni. ...Ova stvar je tako delikatna, jer sami duhovi neće to da priznaju, pa ćemo o tome govoriti na drugome mestu.(prim.prev. Ove reči kao da je pisac pisao dok su duhovi stajali oko njega.....)

Komentarišući snove koje je Jakovljev sin Josef tumačio, S. kaže, između ostalog, o snovima:

n. 1893. Što se tiče snova, hoću da kažem da ih unose u osobu duhovi. Snovi koji pretskazuju budućnost se dešavaju po odobrenju Boga Mesije, a ostali dolaze od duhova a ne od Boga Mesije. Ali snovi koji obmanjuju čoveka, dolaze od zlih duhova, to jest od đavolske čete.

Dalje, u snovima se čuje nekad glas, ali najčešće to su slike u najrazličitijim oblicima...To su slike stvarnosti u nebu pomoću onoga što se vidi na svetu, osobito onoga što ljudi gledaju s pažnjom, kao slike iz prirode.

n. 1895. Često sam govorio sa duhovima koji su bili prisutni i koji su unosili snove, tako da sam video da snovi dolaze iz toga izvora. Ali (snovi) su dvojaki i trojaki, kao što su takvi i duhovi kojima je dozvoljeno da ih unose – sve je u rukama samog Boga Mesije.

O mešanju zlih duhova sa dobrima duhovima i s anđelima u Nebu pre Poslednjeg Suda, koji se odigrao za vreme pišćeovog boravka u Svetu duhova, evo jednog odlomka:

n. 2382. Jer sada ima zlih duhova u nebu, koji se pripuštaju iz razloga gore navedenih, n. 1852, 2119), među kojima su pomešani dobri duhovi i anđeli. Međutim, oni su tako raspoređeni, da su odvojeni i da lošima nije dozvoljeno da znaju gde su dobri, niti im mogu naškoditi.

Ovo mi je vrlo poznato, jer po Božanskoj milosti Boga Mesije, bio sam gusto opkoljen njima za duže vreme, ali sam bio zaštićen, iako su oni stalno pokušavali na mi naškode. Jer kada bi im se dozvolilo, oni bi osobu raskidali na komade u par trenutaka. Oni odišu razaranjem. Između sebe, oni su neprijateljski raspoloženi.

Od ovoga dolazi mržnja ljudi prema njihovim kompanjonima u društvu, ako ovi ne idu za istim ciljem ili im ne služe kao instrumenti za njihove strasti.

Govoreći o svom razumevanju duhovnih stvari, S. piše:

n. 2971. Pošto je opasno pomoću prirodnih nauka istraživati duhovne stvari, dato mi je po milosti Boga Mesije, da ne ispitujem od sebe, nego samo po nadahnuću od Boga Mesije. Zaista, moram priznati da kada sam god pokušao da istražujem na svoju ruku nebeske stvari, izgledalo mi je da padam, pa sam milošću vraćan natrag na pravi put. ...Tako ljudska filosofija ne može nikada proniknuti u nebeske oblasti, nego nebeske stvari treba da ulaze u zemaljske (prim. prev. Sam S. je pokušavao, pre nego mu je unutrašnji vid bio otvoren, da otkrije ljudsku dušu proučavajući tajne Ekonomije životinjskog carstva, pa se ova njegova primedba odnosi i na njega samoga).

Četvrto predavanje

Ličnosti iz istorije, i objašnjenja spornih mesta u Starom zavetu. Susreti i razgovori i objašnjenja: Mojsije, Abraham, Jakov, Solomon, prorok Islama Muhamed, Ciceron, Augustus, i kardinal Richelieu.

Dok je pisao delo *Reč Starog zaveta Objašnjena*, S. je beležio susrete s ličnostima koje igraju najveću ulogu u događajima opisanim u Starom zavetu. S njima je razgovarao o njima samima, pitajući ih koliko su oni u to vreme znali o simboličnom značenju svojih postupaka itd..

U vezi sa prinošenjem na žrtvu Isaka (Postanje 22: 12), to jest o duhovnom značenju toga čina, S. piše:

n. 5586. Ono što je određeno unapred – iako ne u to vreme nego od večnosti – može se saznati tek kada se to dogodi, naime, da nijedan smrtnik ne može biti spasen bez unutrašnjeg zakona, to jest, bez verovanja u Boga Mesiju, i pošto su ljudi kojima je dato obećanje da nisu mogli da poveruju, Dobra vest je prenešena narodima (neznabošcima).

Ali pošto Jevrejska Crkva, po sebi, mora da bude jedna te ista sa Crkvom istinski Hrišćanskom, kao što je bila najranija Crkva, da bi se ta Crkva prikazala kao unutrašnja, Abraham je prikazan kao pravedan.

To što je njemu spremnost da žrtvuje Isaka upisano u pravdu, koji je Isak bio obećan (Postanje 15:4-6), to nije moglo da napravi Avrama pravednikom, osim ako je u isto vreme verovao da se pod obećanim sinom mislilo na Mesiju, koji je trebao da se rodi, a koji je Jedini obećani Sin.

Niti je sama poslušnost da žrtvuje Isaka (Postanje 22:15) učinila Abrahama pravednim, ako nije verovao da je to bila žrtva za ceo ljudski rod. Mi ne čitamo da li je ovim verovanjem Abraham bio nadahnut u to vreme. Pa ipak, Abraham predstavlja ono verovanje koje čini čoveka pravednikom. Vidi više o ovome u paragrafima Reči Objasnjene 5573-74.

n. 5593. Iz ovoga razloga bilo mi je dato od Boga Mesije, po čistoj milosti, da saznam kakvi su bili Abraham, Jakov, i Mojsije, jer su oni u nebu onakvi kavi su bili u životu. Ponekad sam bio u sumnji da li su oni iste osobe, ili su se drugi tako pretstavili, kao što se to događa. O ovome sam razgovarao, i bilo mi je dopušteno da ispitam ovu stvar, i tako sam poverovao da su zaista oni bili te osobe; niti su oni bili u stanju da to poreknu, iako su to želeli iz razloga o kojima je ranije bilo reči (cf. 239a u 5588).

Evo toga razloga u:

n. 5588. Imao sam dug razgovor s Abrahamom, juče i danas, sve dok se nije naljutio kad mu je pokazano da postoji simbolično verovanje, i da ga to samo ne može učiniti pravednim; na primer, verovanje u obećanje da će dobiti Isaka, i spremnost da žrtvuje sina, ne čini ga pravednim ako u isto vreme nema unutrašnji uvid tih simboličnih događaja, da oni ukazuju na Boga Mesiju. Kad mu je to pokazano, on je to duboko razumeo, i nije se mogao tome protiviti, kao što su (duhovi) priznali vrlo često.

Da li ću ove stvari umetnuti (u delo Reč Starog zaveta Objasnjena?), još uvek ne znam. Čekam da vidim da li će biti dat pristanak od Boga Mesije.)

Mojsije i pisanje Tablica zakona (pitanje automatskog pisanja)

n. 5652. Ali ovde je najteže pronaći da li je Jehova napisao ponovo reči, ili zapovesti Dekaloga na tablicama, jer čitamo (Izlazak 34: 2), da „on napisa na tablicama reči zaveta, deset reči“ – tako da li ih je Mojsije napisao svojom rukom (prim.prev. U prevodima koje mi čitamo stoji da je „Gospod napisao“). Jer meni se to desilo više puta, da sam pisao, a moja ruka je bila vođena u svakoj reči višom silom, toliko da sam to osećao, da je to dolazilo od nekoga izvan mene. Ponekad mi je bilo dato da znam kroz kojeg anđela je Bog Mesija vodio moju ruku.

Komentar: Ako je Bog vodio ruku Mojsijevu, onda je Mojsije toga bio svestan, i te reči nije pripisivao sebi nego Jehovi, kao što ni Swedenborg nije pripisivao sebi ono što je pisao o Unutrašnjem smislu Sv. Pisma. Pisanje u kamenu kamenom ili dletom, ne razlikuje se bitno od pisanja perom. Bitno je da je to vodila viša sila. Automatsko pisanje je danas poznata stvar. To je slučaj mnogih medijuma, koji, iako budni, pišu dok njihovu ruku vodi jedan duh.

Sledeći odlomci su o sjaju oko Mojsijevog tela, koji sjaj je slika istine koja uznemirava savesti negativnih ljudi i duhova; pored toga, navodimo i jedan odlomak o slaganju između bračnih partnera kao uzroku slobode i sreće:

n. 5758. To je bilo ovo Svetlo koje je zračilo iz Mojsijeve kože. A kako se to svetlo vidi u razumskom delu uma, bilo mi je pokazano iskustvom. Prosto se ne može opisati kako je opipljiva ta svetlost, jer je nepoznata na zemlji. Ta svetlost, ili ta istina, uznemirava one koji je čuju kado su shvatili da paklena kazna sledi od istine koja grize njihove savesti. Ali ko je je bio uznemiren ovom istinom, ne mogu sada da kažem. Ona se odvijala (kazna) na razne načine, u zavisnosti od karaktera koji je stečen životom u telu.(prim. prev. Pisac nam ne daje da saznamo šta je bio povod da je sjaj oko Mojsijeve glave, ili kože, objasnio na opisani način. Nagađamo da je to stoga što Mojsije predstavlja Reč ili Zakon Božiji, koji čini da čovek oseća grizu savesti kada živi protivno Reči, dok je kazna „lek“ kojim se duh oslobađa osećanja krivice)

5836. Stanje ne-slobode nije nikada prijatno, jer oduzima ono u čemu se uživa. To je jasno iz odnosa bračnih partnera. Sve ono što se deli iz uzajamne ljubavi, najprijtnije je i najviše se dopada. Ako postoji i najmanji element primoravanja, u tome stepenu se uživanje umanjuje. Stoga je uzajamna ljubav među partnerima ono što čini slobodu, jer ko deluje iz ljubavi, taj deluje i iz slobode. Iz ovoga se može zaključiti da nebeski brak, a to je kad se Bog Mesija voli iznad svega, da on donosi večnu sreću.

Susret sa Solomonom

6259. On je među zemaljskim životima ili umovima koji nemaju drugog znanja osim onoga koje dolazi od zemaljskih osećanja. Ti umovi, kao što je on, pretpostavljaju da su ljudi na zemlji u njihovoj vanjskoj formi, te ne znaju da su duhovi. Ako ih se pita da li imaju čula, da li imaju oči, ili uši, ili nozdrve, ili usta, oni ogovaraju, da ih imaju, misleći da imaju ljudska lica. A kada im se kaže da nemaju vanjska čula vida, njuha, ukusa, da im ti organi ne koriste, oni to ne razumeju.

Pitajući ih dalje, zapitao sam ih da li znaju koje sposobnosti odgovaraju tim čulima kod duhovnih bića, ili da li možda imaju onaj tip čula koji odgovara (na duhovnom planu njihovim vanjskim čulima). Ali ovi zemaljski umovi, od kojih je i on jedan, nisu u stanju da odgovore na ova pitanja, jer nisu upoznati s međusobnim delovanjem između duhovnih elemenata i onih u prirodi. Drugačije je sa duhovnim umovima, koji su duhovi Boga Mesije. Oni razumeju to međusobno delovanje vrlo dobro. Oni koji su još više unutrašnji duhovi, ti vide i osećaju ono duhovno na planu prirode, itd.(prim.prev. Iznenađuje nas da je Solomon, koji je proverbijano najmudriji čovek poznat u istoriji, ovakav kakvim ga S. opisuje. Međutim, ako Solomon nije bio zaista takav kakvim ga prikazuje starozavetni pisac, onda je Swed ov opisan istinit. Naravno, moguće je da je Swqed. Bio obmanut, i da je njemu prišao na pravi Solomon, nego lažni. Kad bi Swed bio sada među nama, mi bi ga pitali šta sada misli o svome susretu sa Solomonom).

n. 6257. (Prva o Kraljevima 5:). Anđeli koji su bilio oko mene, prikazali su Solomona kakav je danas među onima koji žive posle smrti, to jest, da ovi ne znaju ništa duhovno, a još manje nebesko, nego je on tako glup da ne zna ni šta je simbolično označeno kućom, misleći da je sazidana da bi pokazala sjaj. Stoga je sada među glupima, a koji se brojao među mudre. Njegova mudost je prikazana kao zemaljska, to jest, da je bila u zemaljskim stvarima, građanskim koji se odnose na društveni život, ali ne na nebeske stvari. Stoga se on upoređuje s magovima iz Egipta, i ostalima koji su bili učeni samo u prirodnim stvarima, što se često naziva mudrošću.

6258. A što se tiče zagonetaka koje je govorio, i koje je mogao da objasni (Prva o Kraljevima 4:32-33), to mi je ranije pokazano, kada sam s njim razgovarao nekoliko puta. Hteo je da govorimo samo u zagonetkama tako što bi izgovorio pola izreke, a tada je hteo da drugi kažu ostatak, pogađajući. Tako je to bila slomljena konverzacija.

Naši dijalozzi, iako česti, ubrzo su prestali. Jer on je bio arogantan, i potcenjivao je sve, kao da je on jedini mudar, dok je bio sve osim mudar, kada se radilo o duhovnim i nebeskim stvarima. Voleo je i težio samo za onim stvarima koje se primaju spoljašnjim čulima, pa je stoga tako cenio uživanje u životu tela, koja je pokazivao.

Komentar: Ovakav detaljan opis jedne ličnosti pokazuje da je autor Dnevnika bio i sam znatiželjan da upozna legendarne ličnosti, a ko ne bi bio? Solomon je zaista bio mudar u zemaljskim stvarima, kad je imao harem od 300 žena, što je bilo državnički mudro, jer je tako svojem kraljevstvu pripojio oblasti na kojima su te žene lično i preko dece imale nasledna prava, jer su žene bile kod mnogih naroda glave porodica i plemena. S druge strane, njemu je dodeljena čast da sagradi Hram, sve po diktatu iz neba.

Dakle, bio je zemaljski mudra glava. Najmudrije presude se i danas nazivaju „solomonske“.

Odlomci o proroku Muhamedu

Sada slede odlomci o proroku Muhamedu. U jednom, opisuje se i jedan lažni Muhamed. Naime, često se duhovi pretstavljaju lažno, jer žele da pridobiju sledbenike i njima manipulišu. Njihove se prevara otkrivaju. Opisac *Dnevnika* ih beleži kada god i sam naiđe na „lažnog“ velikana. Ima slučajeva da čitalac ne može da zaključi da li se radilo o pravom ili o lažnom karakteru, jer možda ni sam pisac Dnevnika nije bio siguran.

n. 447. U jednoj popodnevnoj viziji u budnom stanju, video sam Muhameda kako se ljuti na gomilu koja je išla prema njemu, i bolje rečeno, koju je oterivao od sebe ljutito. Govorio je da treba da idu Isuu, Sinu Božijem, a ne njemu, zato što je on shvatio da je Isus jedini Sin Božiji, koji vlada nad celim nebom, a Kome je data sva moć od Najvišeg Tvorca Sveta i i zemlje.

Ovo je ono što sam čuo da je rekao a sada to i opažam, dok slušam te reči. I on vodi dok pišem njegove reči, moleći me da ovo kažem njegovim poklonicima. 1748, 6-og januara.

O jednom visprenom duhu, ili o drugom Muhamedu

n. 477. Kad sam se jutros probudio, bio je jedan vispren duh koji je na nevolju onih oko mene vešto menjao dobrotu u zlo. Kada sam se probudio (savim), razgovarao sam s tim koji je ima takav dar, i našao sam da je on heo da ispita što je istinito. Tada sam ja postavio bez reda taj ili ovaj problem. Koji je on vrlo vešto rešio. Zbog ovoga je primljen u društvo dobrih duhova, među kojima je ostao neko vreme; ali pošto je bio preterano energičan, i pokušavao da deluje na svoj način, on je odstranjen, pa je tada stigao u društvo drugih duhova.

Iz ovoga sam shvatio da su neki duhovi po daru razumevanja iznad ostalih, a razlika između jednog i drugog nivoa razumevanja je tako velika, da ih (takav) ne može ubediti ni u šta.

O fantazijama; kako se od njih oslobađa, a šta ostaje

(477 i po). Ovaj duh je bio Muhamed koji je imao sposobnost da shvati šta je istinito i dobro (n.477), s kojim sam razgovarao o fantazijama koje preovlađuju kod duhova koji su skoro stigli u taj život. Jer su to samo iluzije kojih se treba osloboditi, i da se one odstranjuju teško i uz otpor, i da to izvodi Isus Hristos, malo po malo, tako da se ti duhovi vode prema onima koji su više unutrašnji duhovi, a to su oni s kojima (interact, razgovaraju). Otuda nebeska radost i prijatnost, i na taj način ono žive svojim životom, uživajući u tome.

O ovim stvarima sam razgovarao s Muhamedom iz Meke, ali bio je i jedan drugi Muhamed, ali ko je on, ja ne znam. Rečemo je da se i njemu klanjaju. Tako oba imaju sposobnost da razumeju istinu i dobrotu, i priznaju da je izvor svih istina i dobrote Isus Hristos; a što oni žele da ja posvedočim ovde po mnogim iskustvima u koja niko ne može da sumnja.

Komentar: Ko je bio drugi Muhamed, ostaje otvoreno pitanje. Napomenimo da Istorija zna i za lažne Muhamede, koji su imali svoje sledbenike. Možda su to oni koje je Swed. video u Svetu duhova.

O Muhamedu

509. U skladu s njegovom željom, i Muhamed je bio podvrgnut iskušenjima; da je imao ovu želju, mogu da zaključim iz nekoliko okolnosti, i bio je ove noći iskušavan nečim što je izvela aždaja (zmaj). (prim.prev. „aždaja“ pretstavlja ubeđenje ili verovanje da sama vera spasava bez dobrih dela; u ovom slučaju „aždaja“ je duh takve vrste).

Dok sam ja prijatno spavao i sanjao o značenju reči „Utešitelj“ (Paraclyti), o kome se govori kod Jovana 14:16-26, 15:26,16:7), i o stvarima koje se odnose na Njega, tada se aždaja pretvarala pred Muhamedom da sam ja budan i da, govoreći i odgovarajući kao da je ona ja, o čemu ja nisam ništa znao..

Sledstveno, kako je Muhamed pomislio da sam ja iskvaren, on je posumnjao o Isusu Hristu, da li je Njegova moć tako velika, pošto je mene aždaja mogla da zavede u pogledu istina.

Kad sam se probudio, on je rekao, još neuzdrman (u veri?), šta sam ja – da se ja kolebam – i da ga je to iznenadilo. Ali kad sam mu rekao da se to desilo kad sam spavao, i da ja ne znam ništa o razgovoru, i da sam ja samo mislio o Tešitelju, i slično, on je bio iznenađen. Ovo mu je dokazano kroz iskustvo, koje je bilo da je aždaja pokušala da me natera da zaspim. Ovo pokazuje da je Muhamed ostao čvrst, iako je bio iskušavan na ovaj način. 1748, u noći između 22 i 23 januara.(prim. prev. Pod „iskustvom“ se misli na živo ponavljanje čitave situacija kaja kao da je bila snimljna na traci, ono što Swed. naziva „unutrašnjom memorijom“ a Hindusi „akašom“, a na koji način duša vidi samu sebe kad uđe u Duhovni svet, prilikom Suda kome se podvrgavaju sve duše kratko vreme posle ulaska u Duhovni svet.)

Nastavak o Muhamendu

510. Kad se ubedio da sam ja zaista spavao dok se to događalo, i da ja o tome a baš ništa nisam znao, on je bio iskušavan na drugi način, tako što ga je aždaja stavila pod veo (koprenu). Pod gušći veo nego što je bio onaj kojim je pokrivala druge – a bio je i vezan, kako mi je rečeno. Ali (Muhamed) ostao je uporan. (prim.prev. Ovde se govori o iskušenjima kojima je Muhamed bio povrgnut, ne bi li odustao od Hrišćanske vere. Pisac na drugim mestima piše da Muslimani, kada stignu u Duhovni svet, uvek traže da vide Muhameda, svog Proroka. Njima se pokazuje „lažni“ Muhamed, a to je jedan duh ili anđeo koji i sam veruje da je Muhamed, iako to nije. Ove „zamene“ su neretka pojava u duhovnom svetu. Prema onome što pisac piše u objavljenim delima, Gospod se pokazivao ljudima pre Utelovljenja tako što je Svojim duhom isopunjavao jednog anđela. Takvi su bili i anđeli koji su posetili Lota i Avrama.)

511. Sledeće, (Muhamed) bio je uspavan, a drugi su mislili da je bio lišen sposobnosti da misli (racionalnosti) te da je tada primoran da govori onako kava je njegova prava naklonost, što se normalno dešava duhovima. Međutim, dok je bio u snu, pitali su ga o Isusu H. Kojega je i tada priznao (ispovedio). Iz ovoga se može zaključiti da je ostao u veri, i da ga jača Sam Isus Hristos.

Ovo je napisano u njegovom prisustvu (Muhamedovom), a ponekad mi je i diktirao reči koje sam pisao. 1748, 23 eg januara.

511 i po. Muhamed sada kaže da on se sada seća svega (prim. prev. svega onoga što se događalo dok je bio uspavan), ali da nije bilo napisano, ne bi se setio nijednog detalja. 1748, 2 septembra.

Komentar: Između dva susreta pisca Dnevnika sa Muhamedom prošla su više od osam meseci zemaljskog vremena, od januara da septembra 1748.

O Muhamedovim duhovima, kako se njih poučava, i kako postaju anđeli

512. Duhovi koji prilaze Muhamedu izvode krugove slično anđelima, i zaista, zajedno s pevanjem u medodičnm glasovima, kako sam ih slušao toliko dana kad bih se probudio. Tako su oni izvodili svoja duhovna kruženja kroz celu noć. Dva puta, a sada još jednom, bilo im je dozvoljeno da pevaju, kao anđeli, jednu (pesmu) o Spasitelju Sveta za koju mi je rečeno da je izvedena vešto kao što to rade anđeli, i to tako dobro, da su pripušteni u anđeoske horove.

513. Štaviše, pre nego su izvodili ona kruženja oko Muhameda, oni su prikazivali stvari o kojima je bilo reči (403, 407), kao što su kupatila, i slično, sa sviom prijatnostima koje idu uz to. Oni isto tako kažu da šta im se dešava kao da su u snu, o Spasitelju Sveta – nešto što Muhamed nije razumeo jer je to on njega sakriveno. Tako su oni jedan po jedan bili poučeni o istini, a oni koji su bili poučeni, bili su odneseni dalje od njega (od Muhameda?), kao što su mi ranije rekli .

Svedenborg ovde piše o dervišima koji su neka vrsta Islamskih monaha, a koji plešu u krugovima i pevaju, nešto što Svedenborg nije imao prilike da vidi u zemaljskom životu. Možda su neki od tih duhova bili i Islamski mistici, sufi, koji su verovali u mistični ili unutrašnji smisao Korana. U svakom slučaju, oni su ostavili dubok utisak na Svedenborga. Nije čudno stoga što ga je zvanična Luteranska crkva u Švedskoj optužila da širi krivoverje i tražila od kralja da se zabrani rasturanje njegovim dela).

Evo još odeljaka u kojima se piše o Muhamedu:

403. Još jednom sam razgovarao s Muhamedom (vidi 339,344), i tada su mi poslali duhovi koji preneli drugačiju pouku, kako ugoditi Muhamedu na drugi i novi način, i kako učiniti da oseti zadovoljstvo. A on je rekao je da je on hteo da na mene prenese to zadovoljstvo, ali da to nije bilo dopušteno. Međutim, rekao je da je uspeo da mi pošalje duhove, da bi mi pokazao kako se njih može poučiti i kako u oni poslušni.

Ovi su tada duhovi bili poučeni da se mole Bogu Mesiji Samom, i mali i veliki; jer je svakome dato ta prednost da može da obožava Boga Mesiju, Koji upravlja svemirom. Ova ih je pouka uzbudila, te su se zahvaljivali Bogu vrlo ponizno, obećavajući da će ovo uzeti k srcu..747. 26 og decembra..

514. Štaviše, za vreme jutarnjih i čak i večernjih časova, čuo sam anđelska okretanja (gyres) kako se izvode, kako od onih koji su bili postali anđeli, tako i od onih koji su bili Muhamedanski duhovi koji su se takmičili s anđeoskim. A sada im se odobrava (being cheered), šaljući od srca osećanje preko mene. Muhamed potvrđuje da oseća isto (uzbuđenje, emociju) kao i ja. 1748, 23 eg dana januara. (prim. prev. Kao da se ovde radi o plesu Islamskih derviša i plesu onih derviša koji su priznali Hrista za Tvorca i Spasitelja, kao što ga je i Muhamed priznao.

Komentar: od svih ličnosti koje je sreo u Duhovnom svetu, S. najviše piše o proroku Muhamedu, i reklo bi se da su se ova dva velkana vere i religije u mnogo čemo našla na istoj ili sličnoj „vibraciji“. Neka mesta, kao o kruženjima, o kupatilima, i pevanju, potsećaju na način na koji derviši, islamski monasi, izražavaju svoju veru, plesom, zanosom itd. Čitalačkoj publici je možda poznato da postoji jedan ogranak Islama, čiji sledbenici veruje u unutrašnji smisao Kurana; to su Ismaeliti, čiji je poglavar bio Aga Kan (sada pokojni), a sada je možda njegov sin). Na jednom sam mestu našao u Dnevniku (nadam se da ću ga pronaći) da piše da i Kuran ima unutrašnji smisao. U svakom slučaju, ovi odlomci o proroku Muhamedu, govore o tome da su sve religije, na unutrašnjem planu, slične kad se radi o ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu.

Slede dva odlomka o dva velika Rimljanina:

O neznabošcima, o Ciceronu

4415. Prisutan sa mnom je bio, skoro ceo dan Ciceron (prim.prev. Rimski govornik, političar, i pisac iz prvog veka pre Hrista). Razgovarao sam s njim o raznim predmetima. Bio je zadivljen štampom u naše vreme. Govorili smo o mudrosti, pa je rekao da se mudrost odnosi na život, a onda i o inteligenciji, i da je i ona iz istoga izvora;... onda o redu, da postoji red u svim kako malim tako velikim stvarima. I da je red od suverenoga Boga, i da je živeti prema redu koji je Božanski red, da je to biti mudar.

Pored toga, on zna puno o Gospodu, te sam s njim razgovarao, rekavši da je On rođen kao ljudsko biće. Ali da je bio začet od Boga. I da je odložio ljudski kvalitet, i uzeo Božanski. Ovo je shvatio vrlo dobro. U međuvremenu su zli Hrišćani okolo nas ubacivali razna spoticanja (skandale), ali on nije obraćao pažnju na njih, govoreći da nije moglo ni biti drugačije, i to je (izgovorio) s unutrašnjom potvrdom. Ovo je iznenadilo Hrišćane, ali on im reče vrlo glasno da ga to (što oni kažu) ne iznenađuje, jer da su oni upili u sebe načela u životu tela, koja su načela o ovom predmetu nedolična; tako da dok ih ne rasteraju, oni ne mogu da prime potvrdna načela, kao što to mogu oni koji žive u neznanju, to jest kao oni što ne znaju ništa o Gospodu.

(Prim.prev. Ciceron je shvatio istinu o Hristu kao što mogu da je shvate i oni koji žive u neznanju o Njemu. A ne mogu da shvate tu istinu oni Hrišćani koji veruju u (životna) načela koja su suprotna istini. Sada se čitalac pita kako je moguće da Ciceron nije postao Hrišćanin za vreme boravka u Svetu duhova, boravka od osamnaest vekova.....Odgovor na to treba naći u onome što pisac kaže o tome, a to je da svaka duša kada ulazi u Svet duhova, saznaje da je vladar celog sveta, kako vidljivog tako i nevidljivog, Gospod Isus Hristos, ali da niko nije primoran da postane „Hrišćanin“. Pravedni duhovi, kao Ciceron, ostaju u svome krugu duša koje su im slične, i hiljadama godina, a taj krug se ponekad naziva i Prvim ili Prirodnim nebom. Sve duše koje veruju u jednog Boga i vladaju se po načelu „Voli blišnjega kao sebe“ sačinjavaju Carstvo Božije.

O Avgustu

4418. Govorio sam s Avgustom, koji je bio pravedan čovek, ali je imao poseban izgled autoriteta koji nije dopuštao da neko govori (u njegovom prisustvu). Zbog toga izgleda autoriteta (vlasti), on me je inhibirao da se ne usudim s njim da govorim, jer bi možda mislio da je to od mene odviše smeono u odnosu na njega.

On mi je pokazao jedan ovalni prozor koji je imao u svojoj Palati, rekavši da je imao običaj da gleda kroz njega one koji su bili vani, i da bi tako ispitivao njihov karakter a da oni to ne znaju, i da kad bi našao da mu se neko dopada, on bi mu namenio položaj i počasti, a da taj o tome nije ništa znao.

On je bio sa mnom nekoliko sati.

O najlukavijima, Rišeljeu

Komentar: Cardinal Rišelje (1585 do 1648), plemić, crkveni dostojanstvenik, državnik – prvi ministar Francuske, osnivač Francuske Akademije; zapamćen kao neumoran borac za osnaženje centralne vlasti, poznat kao „Crvena Eminencija“. Koristio mrežu obavešajaca, među kojima je bio jedan koji je nazvan „Siva Eminencija“, otuda izraz „siva eminencija“ za osobu koja je nevidljiva a vrlo uticajna ; a to je bio jedan monah obučen u sivu odoru koji je redovno dolazio Cardinalu u posetu donoseći najosetljivije vesti o političkoj situaciji u Monarhiji.

(4760a) Neki su u drugom životu tako lukavi da govore samo ono što je pravedno i pošteno, ili što je dobro i istinito, i oni su se doveli u takvo stanje da tako i misle sve dok to može da stigne do onih koji su u blizini. Ali oni imaju zle pobude (motive), a to je da žele da vladaju nad drugima, pobude koje leže u unutrašnjoj auri. Duhovi iz te oblasti su pokazani, i bili su (iz oblasti) unutar grudi, prema levoj strani, smišljajući zlo. Ima i drugih, koji su grublji (kao što je Poštanski direktor Borg), koji isto tako dominira govoreći istinu, o kome je bilo reči ranije (n. 4746a). On je tamo primljen u njihovo društvo, i dok je bio tamo, oni kažu, s njim se loše postupalo, kao s nekim ko je pomalo umobolan.

(4761a) Prethodni su takvoga karaktera, da kada misle, oni šište (hissing sound), što se čuje kao kad zmije (šište). Ovaj zvuk potiče od njihovih pobuda, i tako se opaža u nižoj auri.

Komentar: „Oni su se doveli u takvo stanje da tako i misle sve dok to može da stigne do onih koji su u blizini“ je slučaj kod onih koji imaju „savršenu masku“, koja i „paše“ tako da je više ni ne osećaju kao takvu. Pretpostavljamo da se ovo odnosilo na Richelieu- a.

„Duhovi iz oblasti grudi, s leve strane“ su duhovi u toj oblasti Ogromnog Čoveka (Makrokosmosa), a koji se prepoznaju kao takvi po tome što dolaze u dodir s duhovima iz drugih oblasti na tome mestu tela, kao što je to često bio slučaj s piscem *Dnevnika*.

U Svetu duhova, gde dolaze duše sa sveta i ostaju ponekad vrlo dugo, nečisti mogu da izgledaju kao neke poznate ličnosti iz St. Zaveta, jer ti duhovi vide u memoriji drugoga duha (u ovom slučaju u memoriji Swedenborga, kako ovi zamišljaju te ličnosti. Posledica je da nije uvek sigurno da je to ta ličnost. Ovo je od značaja da se zna, jer kada se „prizivaju“ duhovi, što je pritivno redu, tada prisutni duhovi oko medijuma mogu da pročitaju u memoriji osobe, koja je na zemlji, sve čega se ova osoba seća. Tako, mogu da vidi sve osobe koje postoje u sećanju osobe, koja traži savet ili pomoć s „one strane“, sve što ova osoba zna, pa da je ubedi da je ona taj i taj srodnik itd. Tako nečisti duhovi zavode duše na zemlji, kada ima se daje prilika za to. Stoga nakromantija, nastojanje da se dođe u u dodor s pokojnicima, treba da se izbegava. O broju 281, Swedenborg piše o ličnostima iz St zaveta koje je sreo u Svetu duhova, ali na kraju piše da nije siguran da su to bile one prave...Evo toga broja:

281. Kroz nekoliko nedelja sam u razgovoru s Apostolima, sa Jakovom, Mojsijem, Aronom, Sarom, ženom Abrahamovom, s Lijom, Rahelom. U to vreme (dok sam razgovarao), mislio sam da sam s njima zaista razgovarao. Ali posle, poučen iskustvom, mogao sam da zaključim da su to bili duhovi koji su ih impersonirali u unutrašnjem nebu, i da su oni zaista i zamišljažli da su te ličnosti. Jer anđeli u unutrašnjem nebu mogu da razgovaraju s ljudima na zemlji preko duhova u unutrašnjem nebu i na taj

način oni pokazuju kako su izgledale te ličnosti (anđeli) u prvom periodu posle smrti tela. Drugačije je kada se oni pojavljuju direktno u unutrašnjem nebu osobi ili duhu koji je već u tome nebu, a to je onda s uzvišenim izgledom, 1747. Prvi dan decembra.

Ovoga sam se setio danas, ali kako stvari zaista stoje, ne mogu da znam sa sigurnošću.

Prim. prev. Ovde se govori o situaciji gde jedan novodošavši duh u Svetu duhova želi da govori s Mojsijem, Jakovom, ili Apostolima. Tada mu se te ličnosti pokazuju tako što duhovi, pogodni za to, uzimaju na sebe izgled Mojsija, Jakova itd, kako su ovi izgledali u prvo vreme posle zemaljske smrti, da bi zadovoljili znatiželju novodošavšeg duha. Oni to rade preko onih duhova koji njih „impersoniraju“. Možemo da se pitamo čemu je to potrebno? Zar ne može Mojsije da se sam pojavi u izgledu prilagođen novodošavšem duhu? Odgovor na to treba tražiti od samog Swedenborga, koji je sada „daleko“ od nas. Po mome mišljenju, ličnosti kao Mojsije i Jakob i Apostoli imaju svoje zadatke i svoje misije koje im ne dopuštaju da odgovaraju lično na sve želje novodošavših duhova. Zamislimo hiljade i milione ljudi koji stižu u Svet duhova, od kojih jedan deo želi da vidi Mojsija, i Apostole...Ovi bi morali da budu neprestano angažovani ovim poslom, i ne bi mogli da obavljaju onu misiju koju im nalaže Gospod....Kao što sm već rekli, Swedenborg piše na nekim mestima da Muhamedanci traže Muhameda čim stignu u Svet duhova. Onda im se pokazuje Muhamed koji je samo impersonacija Muhameda, i s njima razgovara...

Peto predavanje

Evo odlomka koji kaže da ima i umišljanja ili „fantazija“ koje ostaju i posle smrti a od kojih su neke u harmoniji s nebom; slede odlomci o vrstama duhova u poslednjem nebu, o sposobnostima duhova, i vrstama duhova uopšte.

N 478. Pod fantazijama kojih se oslobađa sa teškoćom, misli se na grublje fantazije koje donose sa sobom navodošavše duše, koje (fantazije) su vezane za telo i za zemaljski um. Unutrašnje, međutim, koje se slažu i koje su tako harmonične s nebeskom istinom i dobrotom, te ostaju, čineći tako da oni žive svojim životom, uz nebesku radosu i ugodnost – a to je duga o kojoj se govori u Knjizi Postanja (9: 12-17). Njenu harmoničnu simetriju stvara i oblikuje sam Isus Hristos. 1748. 15 og januara.

Evo dolomaka o vrstama duša koje borave u poslenjem Nebu, o njihovom jeziku, o međusobnim odnosima, kao i o kolektivnom i individualnom uticaju velikih skupina duhova na ljude kao skupine i na ljude kao pojedince:

Duhovi koji su simbolično označeni „vetrom“

479. Duh se upoređuje s vetrom kod Jovana 3:8, pa stoga, duhovi koji su prisutni kod mene danas, mnogi najčešće dolaze s vetrom, koji mi udara u lice, čak i pomera plamen na sveći, papire, (vetar je bio hladan), i ovo vrlo često kad bih podigao desnu ruku. Ovo me je iznenadilo, i još ne znam šta je razlog ovome. 1748, 15 og januara.

Komentar: Kvalitet duhova se okazuje načinom kako oni prilaze drugim duhovima; u ovio slučaju, vetar je označavao vrstu duhova koji su prilazili. Naravno, ovp nije jedino tumačenje tog vrlo poznatog mesta iz Jevanđelja Jovanovog, koje ovde navodim u celini: Duh diše gdje hoće, i glas njegov čuješ, a ne znaš otkuda dolazi i kuda ide; tako je svaki čovjek koji je rođen od Duha. (Jovan 3:8).

Najgori od svih duhova u poslednjem nebu su oni koji su ispovedali Hrišćanstvo; posle njih dolaze Jevreji (Komentar: „poslednje nebo se na drugim mestima naziva „prirodno nebo“ gde borave duhovi od kojih se mnogi pripremaju da uđu u Duhovno nebo ili Carstvo, a neki se opredeljuju za pakao).

480. Iz velikoga iskustva, utvrdio sam da su najgori duhovi u poslednjem Nebu oni koji su se na svetu nazivali Hrišćanima. Većina njih nema nikakvu veru, nego napadaju i mrze sve što ima vere s istinskom religijom i, odbijajući pouku, neprestano bacaju pod noga one druge. Oni su strašno lukavi, i smišljaju takve planove protivu Gospoda, i protivu vere u Isusa, i protivu verujućih, da se (čovjek) ne može načuditi dovoljno. I ta zloća ostaje ukorenjena u njihovoj naravi i karakteru, jer oni tada žive onako kakav je njihov karakter, i kada se njemu prepuste, deluju kao furije. Muhmedanci su ovime iznenađeni, a oni se lako poučavaju, i dopuštaju da ih se vodi, te lako primaju veru.

Posle Hrišćana dolaze Jevreji, kao i oni koji su se klanjali Abrahamu kao Bogu, i ovi su jako dvoični (deceitful). Najumiljatiji (najblažii, gentle) su Afrikanci, o kojima vidi gore, n. 432,453, 1748, 15 og januara.

Navodimo ta dva broja:

Mauri ili Afrikanci žele da budu beli

432. Čuo sam da Mauri ili crnci, kao što su Afrikanci u drugom životu, ne žele da budu crni, nego beli. Oni smatraju da je belo lepota posle pripreme za nebo, jer su anđeli Boga Mesije svi u svetlo belom, i pošto su unutrašnji (anđeli) obučeni u bele haljine. 1747, 30 og decembra. (prim.prev. Swed. poistovećuje Maure i Africance (Crnce)...ali to je radio i Šekspir u tragediji „Otelo“ ili „Maure of Venice“)

433. Pored sposobnosti duhova o kojoj je bilo reči ranije (n.400), a to je da vladaju svakim jezikom kao da je to njihov maternji, i sposobnosti da usvoje svu memoriju čovekovu kao da je njihova, oni imaju i sposobnost od Boga Mesije da gledaju u čoveka i da vide i poslednje pojedinosti iz njegovog života.

Sada mi je pokazano kako su neki predmeti kao lopte, ili nešto slično, izvađeni (iz memorije?); i kao da su saznali šta je to bilo, rekli su šta je to. Jednom su to uradili s nečim što je izgledalilo kao oblak izvađen iz jedne duše (duha) dok je taj bio u izmenjenom stanju (altered condition). I iz mene su vadili takve kuglice

(one su samo simboli nečega), i tada su videli pojedine detalje iz moga života. To oni vide iz malih kao kugla ili delova.

Štaviše, oni pažljivo gledaju ljubavi, naklonosti, i osećanja, kao i sve iz memorije, što se sve jasno pokazuje očima. Bio sam jako iznenađen sa oni vide ne samo mentalne slike, nego i najsitnija osećanja: Duhovni život je takav da se ovakve stvari iznose na videlo, za razliku kad je čovek u životu tela, 1747, 30 og decembra.

436. Ima takvih koji su kažnjeni svojim fantazijama na taj način što im se čini da trče okolo naokrug natraške, bilo s desna na levo, ili obratno, zavisno od fantazija, na ovaj način, u kratkim krugovima, oni se stalno vraćaju i ponovo idu, noseći nešto što čini da su pognuti.

Ova kazna ide onima koji su dozvolili da ih vode njihove želje, čak i kada vide istine i priznaju ih, ipak se vraćaju njima (željama), povučeni čežnjama. Tako oni ulaze u polje razumevanja i priznaju istinu, ali ih i dalje vuče želja, i padaju u suprotno.

Ovo se posebno odnosi na žene, kod kojih su želje prve kao nešto normalno, kada se pridruže muškarcima u stvarima koje se odnose na verska učenja. 1747, 31 og decembra.

Komentar: Ovo „ trčanje u krugovima“ dok se nosi teret, je jedna od „terapija“ kojima se podvrgavaju duhovi da bi se pripremili za viši stepen duhovnog života. Ta terapija korespondira njihovom duhovnom stanju. Mišljenje o ženama kao podložnim željama a nepogodnim da budu besednici, Swedenborg je delio sa svojim savremenikima. Dakle, on u tome sledi stereotip svoga vremena. Ali u delu Bračna Ljubav, govoreći o psihi ili umu žena i muškaraca, on piše da je kod žena *izvana* osećanje a *iznutra* inteligencija, akod muškarca da je *izvana* inteligencija a *iznutra* osećanje; kroz duhovno sazrevanje, ono što je unutra postaje vidljivo i aktivno spolja, tako da su na kraju kroz novo rođenje i žena i muškarac duhovno izmenjeni: žena je izvana inteligentna a iznutra osećajne, a muškarac je izvana osećajan a iznutra inteligentan. Naravno, ovo je uproščavanje, no takvo koje vodi dubljoj istini. .

Swedenborg je pisao u *Dnevniku* (nn. 5161, 5976, 5983) da je u Nevidljivom svetu video lik svoje žene, koju mu je Gospod namenio; čak je dao i njeno ime i rekao da ju je poznao, ali da nije znao da je ona njemu namenjena. Istraživači Swed. života su utvrdili da je ta žena pisala teološke traktate, i da je bila udovica. Njeno ime je bilo Elizabeta Gyllenbierna.

Sledeći broj govori o tome da se navike iz zemaljskog života dugo zadržavaju i posle smrti:

Stanje prosjaka u drugom životu

431. Fantazija (zamišlanje) onih koji su prosili dugo vremena, tako da su u tome nalazili zadovoljstvo, pa su stekli odvratnost prema radu kojim bi sebi pribavili hranu i nužnosti, a ta fantazija je to da oni izgledaju goli, osim što imaju neku pocepanu odeću. Oni sebi samima izgledaju kao jedna masa, tako zbijeni da se jedan od drugoga ne razlikuju. A jedan među njima ima zdelu, i tako prose milostinju, i gde god vidi nekoga, oni prose.

Od njih sam čuo da je istinito ono što se govori o prošnjacima, da oni hoće samo novac, preziru odelo i hranu, žive zlim životom između sebe, svađajući se, itd; da mrze rad, ponekad živeći u obilju i luksuzu, trošeći nerazumno, grubo ispitujući jedan drugoga šta su dobili; da imaju neku vrstu vlade koju su uspostavili. I žele da to bude tajna. 1747, 30. i 31. decembra. Primetio sam da su prošnjaci (o kojima se govori) bili takvi prošnjaci u njihovim životima. Tako je to bila njihova egzistencija., jer nisu imali drugih ambicija.

Komentar: Istorija beleži postojanje prosjačkih organizacija.

Evo jednog odlomka o „svecima“:

440. Kroz celu noć, i dok sam se budio iza sna, pokazane su mi slike osoba kojima se klanja kao svecima i kao bogovima – čak i kao da su bogovi i boginje kako su ih drevni zamišljali, kao Venera, Dijana, Phoebus (Apolo), Jupiter, i svaki u njihovom odelu – Venera u lepim haljinama, Phoebus sa telom koje ima sjajnu žutu kožu, i tako dalje. Ali da li su ove osobe samo fantazije, i da li njihove fantazije traju, ili su neki duhovi sebe tako predstavili, nije sasvim jasno. Neki (od njih) veruju da su božanstva i tako se predstavljaju – Jupiter, sa neprestanom moći da baca munje, što je neverovatno, kojima druge nateruje da beže.

443. Štaviše, od onih kojima se klanja kao svecima i bogovima, samo su mi pokazane tri vrste: oni koji odbacuju takvo klanjanje i koji su među anđelima koji ih štite; onda, oni koji neće da budu među bogovima i da im se klanja kao bogovima, ali koji ipak zadržavaju nešto od toga taloga, iako to osuđuju ustima. Treća vrsta su oni koji profaniraju (svetogrde), koji prijavuju takvo klanjanje i koji žele da budu priznati za bogove. Ovi su jadni, luckasti, i glupi. 1748. 3. januara.

Šesto predavanje ili Poglavlje

U sledećim odlomcima, reč je, prvo, o tome kroz koja stanja duša prolazi posle smrti tela; s druge strane, navodimo odlomke o duhovima u Svetu duhova koji su tu su ostali sve dok ne prođu uspešno onu prvi fazu, a to je da se oslobode ljubavi prema sebi i svetlu.

O stanju života posle smrti

782. Prva stvar koju duša posle smrti treba da odbaci, jeste zemaljski element, kao i telesni, a to je ljubav prema sebi i prema svetlu, a stoga i deluzije koje potiču od ovih ljubavi i koje ih prate.

783. Posle ovoga, duša se priprema, tako da zemaljski deo bude u harmoniji s njihovim duhovnim delom, i tada se pripuštaju u unutrašnje nebo.

784. Tu se oni oslobađaju zemaljskog dela, i tako pripremaju za još više unutrašnje nebo, u kome duhovni element dominira.

785. Na kraju, dominirajući duhovni element (želja da se vlada nad drugima) se otstranjuje, i tada se pripuštaju u najdublje nebo, gde nebeski element dominira.

796. Ovi stadijumi se simbolično pretstavljaju kao skidanje odela, i to je skoro isti proces.

Komentar: Ovaj proces se ovako odvija u idealnim slučajevima, kada jedna duša brzo stigne do najdubljeg ili navišeg Carstva. U stvarnosti, situacija je mešovita u Svetu duhova u kojem je Swedenborg boravio, s tim što su mu se pokazivale situacije u višim ili nižim sferama (nebima i paklovima).

O jednom koji je u svetu bio bogat i živeo u luksuzu

777. Bio je jedan duh koji je živeo u luksuzu u telesniom životu, gde se obogatio darovima, tako da se ubrajao u bogatije i služio se sa stola punog obilja, iako nije u tome bio rođen, nego je takav postao. Posle života tela, ovakvi lutaju okolo tražeći hranu kao prosjaci, i idu u poderanim odelima, misleći da su još uvek u životu tela. Tako se njihovo stanje promenilo u suprotno, šta mora da je za njih bolno. 1748, 15 og februara.

O snu čak i duhova

778. Već je rečeno, verujem, da duhovi prolaze kroz više stanja nego li ljudi na zemlji (n. 319,651-52,66), tako da oni neprekino idu kroz promene stanja. Dakle, imaju i spavanje i budna stanja, kao i stanja između.

779. Jednom, dok je nekakav duh spavao, ja sam bio budan i malo sam obraćao pažnju na njegovo spavanje. Tada je bio još jedan duh koji je spavao i koji je pokazivao šta je onaj (drugi) osećao. U isto vremu tu su bili i anđeli, koji su inspirisali taj san, a anđeli su uvek budni. Dakle, ovakvi snovi dolaze iz neba, i anđeli ih uzrokuju, od Gospoda, a ima i drugih duhova koji doživljavaju taj san. Čak sam čuo kako je ovaj duh to izveo, i šta se reklo. 1748, 15 og februara.

Komentar: Ovaj san je jedan duh sanjao, a drugi je bio svestan toga sna, i više duhova imaju isti san koji dolazi od Gospoda preko anđela. Ovakvi snovi su korisni duhovima, jer se preko njih oni uvode u viša stanja, što je nemoguće kada su budni i kada se njihova zemaljska priroda opire pouci.....

Težiti počastima na zemlji i među ljudima na zemlji nije nebeski

780. Govorio sam s nekima koji su pre nekoliko godina umrli, a još su među dobrim duhovima, još ne propušteni u nebo, a koji su iznutra još uvek želeli počasti u svetu, ili da im ime bude poznato među smrtnima na zemlji. I ja sam osetio tu njihovu ambiciju. Tada sam govorio s njima, i rekao im da je to nešto svetsko što je još ostalo kod njih, i da je nebeski stav da se ne želi ništa takvo, nego radije da se to prezire

Sedmo predavanje

Slede odlomci u kojima se pokazuje kako duhovi upravljaju (vladaju) kako ljudskim rodом tako i čovekom kao pojedincem. I neznajući, čovek je medijum. Tako isto čovek na zemlji može svojim duhom da vodi duha koji je u Duhovnom svetu. To se jasno vidi u Duhovnom svetu gde Svedenborg opisuje jednog duha kao medijuma velike skupine loših duhova. *Implicitna pouka za nas*: oslooodimo se loših uticaja, time što ćemo se preporoditi duhovno, i postati nezavisni, a to znači slobodni, pod vođstvom samo Gospoda Isusa Hrista i anđela koje on odredi da budu naši vođe i pomagači:

Čovečanstvo je nesvesno da ga vode duhovii i da je vođen preko duhova

842. Svakome je jasno i poznato da ljudi nisu svesni da su vođeni od duhova, i preko duhova. Ali da su oni ipak vođeni od duhova, to je očito iz mnogih iskustava – jer vidio sam, opažao, i čuo, kako je jedan duh vođen od strane drugoga, i ovi od drugih, a da sam duh ništa o tome ne zna, nego misli da on sam sebe vodi, kao što to misli neko ko je na zemlji.

Može se prepoznati koja vrsta duha vodi drugoga duha, ali to ne može da zna onaj koji je vođen. Čovek na zemlji može kao duh na isti način da vodi duha, kao što je meni bilo dato da radim. Tada ja to znam i oni duhovi oko mene to znaju, dok vođeni duh nije toga svestan, misleći da govori sam od sebe. Ja sam to ponekad radio, i bio sam zapanjen da to taj duh nije primetio, dok je meni bilo očito. 1748, 18 og feruara-

Komentar: Poznato je da je na zemlji jedan čovek može da (svojim duhom) vodi drugoga čoveka (duha) u hipnozi. Ako je neko pod uticajem loših duhova, to je dokaz da nije duhovno sazreo. S druge strane, uticaj dobrih duhova i anđela je poželjan, jer njih vodi u svemu Gospod, koji je Spasitelj u više nego u jednom smislu. Spasen, znači spasen od zla, i slobodan u Gospodu. Samo u i kroz Boga čovek je slobodan.

Sledi odlomak o jednom duhu koji nije bio svestan da ga drugi duhovi vode, a s kojim je Swed. imao poduži razgovor. Taj duh je ispovedao ono što su verovali duhovi čiji je on bio medium, a koje verovanje je bilo nepotpuno i neistinito:

O jednom duhu koji je ispovedao jednog Boga Tvorca svemira

857. Izvestan duh priđe smeono i pouzdano, i dok smo mi u skupini razgovarali o Gospodu, i to tako samo-pouzdan da je izgledalo da i on veruje, te zapita: „Ko je Gospod o kome vi govorite?“ Ja rekoh da je On Isus Hristos. On reče da on ne zna ko je to; da nije čuo o njemu, nego da on samo veruje u Jednog Boga Tvorca svemira.

Kad sam hteo da me obavesti odakle dolazi – da li iz stanovnika ove zemlje, ili iz Indije, Japana, Afrike, i od drugde – ali nisam mogao da to pronađem, tada rekoh da ja ne mogu da odgovorim još uvek na te reči, jer se duhovi poučavaju prema okolnostima njihovog verovanja u

zemaljskom životu. Tako je otišao dalje, rekavši da hoće da mu drugi kažu ko je drugi Gospod ako to nije Jedan Tvorac svemira.

Ali sam još uvek bio u stanju s njim da govorim, te sam rekao da niko ne može da se spasi bez istinitog verovanja, na što je pitao šta je verovanje, i kako neko može da se spasi kroz verovanje – i ovo (je rekao) samo-pouzdanost. Konačno, rekoh mu da niko ko ne veruje u Sina, ne može verovati u jednog Boga, Tvorca svemira, jer je sva moć data Sinu i u nebima i na zemlji (Mateja 28:18).

Na kraju nije bio voljan da nauči šta je Sin Božiji, i da On jeste, jer on to ne može da razume; tada reče da neće nikad razumeti da je neko Sin Božiji. Tada sam mu rekao da su stvari verovanja misterije verujućima, da ih treba verovati iako ih ne razumemo; da ako ne verujemo u Sina, da smo osuđeni na pakao (Marko 16:16). Ali on je i dalje tvrdio da on ne razume, pa da dakle i ne veruje. (Svedenborg ovde izražava samo svoje verovanje zasnovano na slovu S. Pisma. Kasnije će on dati i dublje tumačenje ovih reči u Jevanđeljima; na primer, da „Sin“ označava Božansku mudrost, a „osuđeni“ su oni koji koje još ne vodi Božanska nego samo ljudska mudrost....)

Ali ja sam ustanovio da je postojao savez zlih duhova kojima je on služio kao medijum, da je bio poslat da igra tu ulogu, a da je on znao vrlo dobro (ko je Isus Hristos?). U međuvremenu ovakvi duhovi, ili savez duhova, ulivaju (inspirišu) istu veru okolo, pa je izgledalo kao da je cela oblast bila ispunjena takvim istim mišljenjem, ili obmanom.

858. Kada je, dakle, izrazio sa smopouzdanjem čuđenje da on ne razume ono što je svak verovao, setio sam se da mu izložim nešto što je na svetskom i telesnom planu, a što je on verovao, iako to nije razumeo, naime, prvo, da li

899. shvata da ljudi na antipodskoj strani zemlje hodaju, kada, s naše tačke gledišta, njihove su glave okrenute nadole (jer kada se ovo prikaže na duhovan način, da se osoba postavi sa suprotne strane globa, duhovima je to odbojno i odjednom nestanu, jer oni to ne razumeju, kao što se to ponekad i događa).

Tada je on ovo sve odbijao, ali kada sam ga ubedio da ništa nije istinitije nego to, jer sve iskustvo to pokazuje i dokazuje, to je morao da prizna: da nije razumeo iako je to istina (prim. prev. da ljudi sa druge strane globa hodaju uspravno), i tada je priznao da treba da veruje.

(Izostavljamo pola stranice gde Swed. iznosi ovome „nevernom Tomi“ druge argumente, posle čega piše u n. 860):

Pošto se ovako ubedio, hteo je da pobegne, rekavši da je bio od drugih nagovoren da se ovako ponaša. Tako je bio u stanju da prizna da postoje hiljade čulnih obmana; tako, ako bismo verovali samo ono što razumemo, tada bi verovali sve što je obmana, govoreći samo o svetskim i telesnim stvarima. Kako onda može neko da kaže da ne veruje duhovne i nebeske stvari, koje on ne razume, kada su te stvari tako udaljene od čula, i ako ih ne veruje, a one su istinite, on nikako ne može ući u nebo?

Slede zanimljivi odlomci o žuljevima (kožnim zadebljanjima) na telu duha, koji žuljevi su vidljivi u Duhonom svetu, a koje treba ukloniti „hirurški“; (reklo bi se da se ovde radi o „debelokoščima“, to jest osobama koje su nakupile osećanja koja im sprečavaju da postupaju po svom unutrašnjem karakteru.) Još o „žuljevima“:

O izvesnom planu u čoveku u odnosu na njegova osećanja

856. Postoji u čoveku nešto kao plan (nivo), koji se pokazuje slikovito kao jedna supstanca ispod vanjskog žuljevitog dela osobe, koji deo se stvara od telesnih i svetskih elemenata. Ovaj podplan ili supstanca postaje vidljiva kada se spoljni nametnuti deo ukloni. No ne mogu pravo reći kako se uklanja – samo da kada se ukloni, tada se pokaže kao neko meko telo ili mozak, i da tada osoba posle toga, kada živi iz ovoga tela, tada postupa u skladu sa njegovim ili njezinim unutrašnjim karakterom, kroz koji oni upravljaju njihove vanjske elemente.

Ali pošto se vanjski elementi gomilaju kroz lične osobine osobe, ovi ne mogu da se upravljaju (po volji) mekanog unutrašnjeg tela da bi ovo uvek sijalo izvana, osim ako se stalno ne razmišlja o svojim delima i životu, po kriterijima po kojima mudri ljudi sude o ljudskom karakteru.

Da ispod ovoga postoji još dublja mekana supstanca, u to ne sumnjam, jer unutra su ostaci (dobrote) koje je Gospod sačuvao, i za koje samo Gospod zna. 1748, 16 og februara.

Komentar: Ljudi su iznutra mnogo mekši i blaži nego što izgledaju spolja; taj sloj koji je predstavljen žuljevima, treba uklanjati razmišljanjem o svojim delima i životu. Ne kaže li se za neku osobu da je „osećajna i osetljiva“, a za drugu da je „je žuljevita i debelokožasta“?

Evo još četiri kratka odeljka o „žuljevima“ ili „zaštitnim slojevima“:

O žuljevima (callus), ili telesnim i svetskim elementima koji formiraju žuljeve

862. Značajno je da ono što se skuplja (gomila), a što je sastavljeno od telesnih i svetskih elemenata, da se vidi kao žuljevi (vidi n. 856), ili kao izvanjska kora. Kod nekih ova kora izgleda deblja i tvrđa, kod nekih se ne pokazuje, ali postoji. Ti žuljevi su gomila čulnih obmana, a koje su

slepljene kroz ljubav prema sebi i svetu, koju koru treba omekšati ali ne i slomiti, jer ima korenje u unutrašnjim delovima, tako da je ova žuljevitost iznutra.

Kada se ovaj žulj pokazuje slikovito, kao što se to pokazuje na duhovan način u svetu duhova, tada se vidi jedna medularna (moždana) supstanca ispod, skoro kao kod neke osobe na zemlji, kod koje se ti žuljevi pokazuju kao koštana lobanja, a ono iznutra kao medularno (moždano) tkivo.

863. Razbacani među žuljevima, ima i dobrih i istinitih elemenata koji niču iz medularnog tela kao korena, i tako se usade. Pokazano mi je kako se ovi dobri i istiniti elementi uklanjaju, a to je tako da se oni sami povlače prema unutrašnjim delovima a tada oni (duhovi), s kojih se to uklanja, viču i kažu da sada ništa ne veruju – da postoji nebo, Bog, ili bilo šta duhovno ili nebesko, i da im se čini da su postali ništa. Jedan broj ovih je prošao kroz ovo, koji su bili vernici, to jest, koji su verovali pre nego su ovi elementi uklonjeni.

864. Iz ovoga je očito da Gospod dopušta da se ovi razasuti elementi uklanjaju sa ljudi u svetu, to jeste, da se ovi elementi povuku prema unutrašnjim delovima, zbog mnogih razloga o kojima se govori u Reči. Ali čim se ovi (elementi) ponovo uspostave, ovi (ljudi) se vraćaju vraćaju svom prvobitnom verovanju. 1748, 18 og februara.

Komentar: Kad kažemo da je nekoga „život ogrubio i da je postao neosetljiv, ali da je unutra vrlo osetljiv, samo da se to ne vidi“, to je ono o čemu Swed. svedoči po onome što je video „tamo“.

Izgleda kao da je prisustvovao „operaciji ili hirurškoj intervenciji“ duhovne vrste.

865. Žuljevi među kojima su pomešani elementi prevare, kao kod onih koji pokušavaju da prevare bližnjega, ti se ne omekšavaju lako i ne rasipaju, pa se to stoga radi preko kazne da se (duh ili osoba) vuče na suprotne strane, o čemu se govori u n. 404, 515). Osoba se postavi između dve suprotne akcije, ili između duhova koji vuku na suprotne strane, a od kojih ne mogu da pobegnu, i tada se prepolovljavaju uz veliku bol. To se dešava onima koji kao poslevni ljudi, bez savesti u svakoj prilici – ako ih se ne spreči iz raznih razloga kao što su zakoni, motivi profita itd – pokušavaju da prisvoje dobra svojih bližnjih, misleći da ovo ne vređa savest. Ima i takvih koji svoje namere ne prevode u dela, ali koji su to hteli, i samo su ih okolnosti sprečile da to i urade. 1748, 18 og februara.

Komentar: U n. 404, pisac Dnevnika piše o jednm takvom duhu koji je njemu prišao s namerom da ga prevari, i kako je taj tuh doveden u stanje da je osećao da ga dve suprotne sile prepolovljavaju. Ali da je to samo u iluziji onoga koji je „kažnjen“....U n. 515 S. govori o sličnim kaznama, i kaže da se ljudi na zemlji isto tako osećaju kao da ih neko prepolovljava, i da su to vrste iskušenja....

Osmo predavanje

O razbojnicima, o imaginarnom gradu ispred Gehene....Izbor odlomaka nn. 843 do 855.

Gehena je ime koje se u Novom zavet daje paklu. Pakao je konačno stanje kome prethode pripreme u Svetu duhova. Jedan od tih priprema je stvaranje zajednica sličnih duhova koji obitavaju u jednom gradu koji po svom izgledu odražava njihovo stanje duše. Pisac Dnevnika opisuje razbojnike koji su odvojeni od ostalih duhova, i koji na kraju obitavaju u gradu koji je blizu pakla (Gehene), što izgleda kao poslednja faza pre nego li uđu u pakao:

O razbojnicima u pustinji, i o gradu

749. O razbojnicima u pustinji, vidi n 723-32., kao i o njihovoj okrutnosti, koje mi nije dopušteno da opisujem, niti je njima bilo dopušteno da mi ih pokažu. Može se reći da nisu na pogodnoj zemlji za stanovanje, nego da su u pustinji. Jer su sami i ne trpe društvo, jer je u njihovoj prirodi da hoće da muče, ubijaju, pale, kuvaju koga sretnu, što je njihovo najveće zadovoljstvo.

(prim.prev. Mongoli su mučili ljude i tako ih ubijali. Jedno od mučenja je bilo kuvanje živih ljudi, dok su se mučitelji veselili zabavljajući se ovim užasnim prizorom. Ti isti ljudi su, možda, u Svetu duhova bili razbojnici o kojima Swed. piše)

750. Ima granica preko koje oni ne mogu da pređu. Odatle, linija se pruža u oba pravca prema dva grada, tako da je formiran trougao kad se linije povuku od one granice prema oba grad, i od jednog do drugoga grada. Jedan grad, grad zlih, nije daleko o Gehene, ali više na levo, gde se pojavljuje zmaj po nekoliko puta kad poziva svoje zle duhove da se sakupe da bi stvorili društvo ili zaveru da učine neko zlo. To su oni kojima se čini da jure ulicama, sa stopalima u blatu, . zapomažući i žaleći se.

751. Drugi grad leži između Gehena i baruštine, na podjednakom otstojanju. Tu obitavaju bolji, kako se njima čini, sa palatama i sasvim lepim zgradama. Ali se ponekad isti grad odjednom pretvori u selo, ili u male gradove, a ponekad i u smrdljivu baru, gde nema skoro ništa osim blata, u kome su zakopani. Tako se iluzija razlikuje od jednog do drugog pojedinca, jer nije svima isto – jer nad njima vladaju iluzije. Stoga, zavisno od njihovih strasti, takve su i kazne, kao i osvežavajući trenuci, pri čemu oni doživljavaju ove fantazije kao stvarnost, sasvim ubeđeni da je sve to stvarno. Tamo se kaže da je grad njihov, ali da je zemlja Gospodova (uporedi s n. 728)

O vrsti duhova koja samo vrši razbojniča dela i kasapljenja (ubijanja). O onima koji se njih boje pa beže u gradove, i tamo obitavaju u prostranim gradovima.

Pisac Dnevnika, dakle, opisuje više kategorija zlih duhova, od najgorih do malo boljih, koji se plaše onih prvih.....

751 i po. *Raspitivao sam se ko je upravitelj (guverner) grada. Ovo nisu znali, a rekli su da niko nije upravitelj, ali da su ipak zajedno iz straha od razbojnika koji su okolo u pustinji. Tako su skupa od straha. Jasno je da Gospod kontroliše njihove iluzije na ovaj način, preko straha, tako da jedan ne napada drugoga, kao u pustinji, što bi se i ovima dešavalo da nisu pod pokroviteljstvom Gospodovim.*

752. *Sada linija zacrtana odatle je granica, koja ide do svakoga grada, i iz jednog u drugi grad, formirajući trougao, u kome prostoru su razbojnici.*

753. *Na toj granici, pokazao se jedan duh meni, skoro beo i sijajući. I kako se približavao jedan drugi duh, ovaj duh koji je stajao, izrazio je dobrodošlicu dolazećem duhu s raširenim rukama, a koji je, klanjajući se do zemlje, prošao ispod njegovih stopala. Tada, pošto se brzo okrenuo i bio na leđima s telom dole a licem gore, on je izvučen ispod stopala, i tada bačen u visinu, i on je tada pobegao. Ovo oni nazivaju primanje u grad. Tako nisu povređeni, i kažu da ih (duh) mora primiti.*

745 (Ovaj broj je stavljen ovde prema uputstvima u rukopisu, jer se, izgleda, odnosi se na isti predmet – razbojнике koji zamišljaju da obitavaju u gradovima)

Ali bio je i jedan koji dok je puzio, bio je umotan u finu mrežu, tako da se nije mogao iz nje izvući, i on je puzao sve dalje i danje dok je trpeo muke. To su oni koji se ublažavaju kroz kazne pre nego li se prime, a posle još i sa kopljem koji duh drži u rukama ..oko kojega koplja je veo (mreža), ispod kojega je ležao onaj duh koji je bio mučen. Na kraju, oteo se ispod koplja, ali zajedno sa velom (mrežom). Ali nije išao prema granici grada nego prema meni, visoko. To je znak da taj duh neće ući u taj grad.

746. *Ali bio je još jedan čovek umotan u mrežu, tako njih dva zajedno – ne znam razlog. Možda hoće da meni to pokažu. Jer zmaj neće da se to otkrije, te je stoga obesnaživao ono što sam video. Kao što to upravo čini sada. Biti ispod vela je stroga kazna, jer se tada jako muče. Onaj koji je pobegao (n 753), povukao je i mrežu sa sobom, kao rep, jer je to iluzija koja se pokazuje zbog bega iz straha.(prim. prev. „Zmaj“ je naziv koji Swed. daje ovom osobito manipulativnom i opakom duhu. Razlog za to nam nije dat, ali naslućujemo da je to duh koji veruje u svoju superiornost jer je verovao da je spasen kroz samu veru a bez dobrih dela dok je bio na zemlji)*

747. *Oni koji žive zlim životom čak i u gradu na desno između Geheneo baruštine, ti trpe stroge kazne.*

Nastavak o razbojnicima

761. *Opet mi je prišao jedan razbojnik kao crn oblak. Prišao mi je s desne strane, ulivajući strah u one oko mene. Jer samo prisustvo ovih razbojnika unosi strah, čak i drhtanje. Sa svom energijom*

je nakanio da me pozledi s njegovim lukavim trikovima, ali mu je bilo uzalud. Čak je i pružio ruku pokušavajući da pokaže svoju zamišljenu silu, ali nije ništa uspeo. Uzgred, kada se taj crni razbojnik pojavio, imao je zvezde okolo njega, kao i zvezdano nebo.

761 i po. Štaviše, ovakav tip razbojnika se pojavljuje sa ljutim psima, koje on nagoni na one koje hoće da zaplaši i da ih raskomada. Video sam te pse.

763. Njegovo lice je pokazano, onako kako izgleda onima koje želi da zaplaši, naime, nije se videlo lice nego samo nešto crno, samo njegova usta otvorena preteći, tako da je to bilo kao razvaljena čeljust pokazujući niz zuba. Ukratko, bio je kao ludi pas s otvorenim čeljustima. To su bile čeljusti, a ne lice. 1748, 13 sti februara.

Prim. prev. Ove kazne su pokušaji da se ovi duhovi umere u njihovim zlim naklonistima, koje su pohlepljivost i okrutnost.

Prim. prev. Gehena znači pakao. Gradovi izvan Gehene (pakla) su nastanjeni onima koji su na putu da uđu u pakao, ili da ga ev. izbegnu za krako ili za uvek. U tim gradovima duhovi žive zamišljajući da žive na svetu. Takva stanja se ponekad nazivaju i „zamišljenim nebima“, jer se stvaraju zahvaljujući duhovima kojima ta okolina odgovara njihovom duhovnom stanju. Ovakav grad kakav se opisuje u sledećim odlomcima postoji samo u fantaziji onih koji u njemu žive. Po izgledu pravi grad. Nevolja je u tome, što se on povremeno ruši, čime im se pokazuje da je to samo njihova fantazija....

843. Tamo se mnogima pokazuje jedan prostran grad, s visokim zgradama, smešten ispred Gehene (751), u kome obitavaju mnogi, kako se to njima čini da tamo stanuju. Neki koji su tamo, rekli su drugima da su u mirnom gradu, gde jedni drugima čine samo dobro. I da se radi sve pošteno, i da niko nikoga ne vređa, nego svako želi ono što je pravo.

844. Grad se pokazao i meni. Zgrade su bile visoke, ali takve da su bile nanizane jedna do druge kroz celu ulicu, i svetlo dolazi, i vidi se nebo kao u drugim prostranim gradovima. Odmah zatim, kada sam video ulice, tada se pokazao neprekidan niz zgrada čije krovove nisam mogao videti, možda zato što su bili pokriveni oblacima. Imali su mnogo prozora, pokrivajući trg sa dve strane. Boja zgrada je bila kao cigla, tamno braun.....Sobe u kućama su bile povezane, tako da su mogli da prolaze iz sobe u sobu kroz ceo grad, ako da je to bila jedna zgrada.

846. Sobe su mi pokazane. Unutrašnjost je bila sivkaste boje, grede spojene, gde su samo sastavi bili jasno vidljivi. Bilo je nešto crno kao kamin (ognjište). Ovakve su sobe po celom gradu, osim s nekim varijacijama koje meni nisu pokazane; jer se pokazuju razne slike, već prema fantaziji određenoga duha, pokazujući ono što je bilo istinito u njihovom životu. Razgovarao sam sa nekima koji su upravo tada po prvi put otkrili da su to fantazije (zamišljanja). Ubrzo su se još više uverili..

Ne prevodimo slične odeljke, nego idemo na odeljak 854, gde se opisuje kraj tih fantazija:

854. Takvi su oni koji tamo čame. Crna figura (vidi n. 847) koja ih nuka da idu iz sobe u sobu, je samo fantazija, od koje se jedan po jedan oslobađaju; jer je to proces čišćenja kroz koji neki prolaze, a to nekada traje jako dugo. Ako se ne oslobode tih fantazija, nešto nasilno upada i zastrašuje ih, tako da kad god se vrate u te fantazije, u njih se unosi strah, pa se i na taj način čiste. Ali oni koji misle da žive u tihom gradu, oni se čiste najsporije.

855. Sa druge strane mosta koji je prethodno pomenut, pokazivao se sjaj na nebu kao od velike vatre, blizu kraja mosta; rečeno mi je da on vodi u Gehenu (pakao).

Deveto predavanje

U brojevma koje izostavljamo, pisac Dnevnika dolazi u dodir s onim Hrišćanima koji veruju da ih sama vera spasava bez obzira kakav im je život, koju jeres on vidi u Aždaji u *Otkrivenju Jovanovom*. Pored ostalih, prevodimo i one odeljke u kojima se govori o jednom protestantskom svešteniku koji je propovedao da je sve zajedničko, čak i žene. ...Taj besednik je navodno imao velikog uticaja i na samoga kralja.. Pisac ne kaže na kojega kralja. Kao uvod, pisac piše u jednom duhu s kojim je razgovarao, a koji je odbijao da zna bilo šta o veri, verujući da je znanje izvor zla (drvo saznanja dobra i zla u Raju). Pokazalo se da je taj duh bio sledbenik sveštenika koji je propovedao da se čovek spasava samo kroz veru, a da stoga može i treba da živi kako mu se dopada, pa je propovedao i zajedničke brakove ili, kako se to danas kaže, „grupni seks“. A brak je svetinja, tvrdi pisac, jer on reprezentuje odnos Gospoda prema Crkvi, i u isto vreme odnas Božanske Ljubavi i Mudrosti u Gospodu, a istine i dobra u čoveku. Svaka preljuba je znak nereda u duši počinioca.

Ovo predavanje samo je Uvod u sledeća predavanja. Tako, u ovom predavanju će izneti odlomci (paragrafi) u kojima se opisuje jedan duh, koji je bio medium onih duhova koji su bili ubeđenja da verske istine nemaju važnosti, nego sam život. Govori se i o jednom besedniku (Luteranu) koji je isto to verovao i propovedao, a s kojim je pisac ušao u diskusiju o tome. U sledećem, Desetom predavanju, iznećemo odlomke o praksi „zajedničkih brakova“, koji su u Svetu duhova pretstavljaju samo nastavak onoga što su ti duhovi praktikovali ili želeli dok su bili na zemlji, verujući da će biti „spaseni samo kroz veru“.

Slede odlomci o onima koji veruju da su duhovna znanja štetna. Sustet jednom takvim duhom i sa njegovim mentorom besednikom, oba Luteranci kao i pisac Dnevnika.

Sledi razgovor s duhom koji nije želeo ništa da zna o veri, i koji misle samo o životu. Kroz toga duha su mnogi duhovi govorili kao preko svog mediuma. Po onome kako se taj duh približio u izvrnutom položaju, pisac Dnevnika je mogao odmah da zna da je taj duh, u njegovom odnosu

prema braku i životu uopšte, u „izvrnutom“ redu, to jest da on postavlja ono što je gore dole, a ono što je dole postavlja gore:

3428. Bio je jedan jedva primetan duh koji je sa mnom razgovarao prvo samo kroz slike, a posle mi je prišao na levo uho ali izvrnut, glava dole a noge gore, i tako je govorio u moje uho. Ovo je uradio dva ili tri puta. A ja nisam znao kakvoga je on ubeđenja. Posle se pokazalo da ovakvi duhovi ...odbacuju veru toliko da nisu voljni ni da čuju o veri, ili o duhovnom znanju, smatrajući to drvetom znanja koje je prevarilo Adama i Evu. Oni obraćaju pažnju samo na život, pa tako veruju u suprotno – kao oni Luterani koji smatraju da ih sama vera spasava bez dela. Međutim, ovi ne kažu da vera koju oni odbacuju spasava, nego samo govore o životu, koji je lišen svakoga znanja - tvrdeći da ako nema ovakvog života, nema ništa.

3429. Isti ovaj, koji je bio medium za ovu vrstu duhova, govorio je u moje uho, u izvrnutom položaju, s glavom dole a nogama gore, dok je on jedva bio primetan, a kojega sam zatim video najčešće kako leži na leđima, i tada sa svetlim telom – ali to nije bilo telo nego neko svetlo kao telo...Kada je bio ispitan, pokazalo se da u njemu nije bilo vere, da je tako bio lišen duhovnog znanja, jer takvi duhovi misle da život postoji i bez višeg znanja. Ja sam bio ponukan da mu kažem, pošto je njegovo ubeđenje bilo dato da ga opazim, da je život to što deluje, i da život pripada veri. Jer vera je život, i da kada neko živi životom vere, tada on nije svestan znanja, kao što je to slučaj s anđelima. To je kao kad čovek govori, on ne obraća pažnju na reči ili izraze nego se drži smisla reči. Tako je kad se živi; sve ono što se odnosi na više znanje i na veru zasnovanu na znanju i na intelektu, sve to manje više izbledi.

Izostavljamo brojeve gde se u više detalja govori o ovome i sličnim duhovima, da bismo prešli na drugi deo, gde se govori o besedniku koji je ovoga duha vodio „duhovno“ u životu tela.

Slede odlomci o mentoru ili besedniku koji je propovedao to pogrešno ili jeretičko ubeđenje:

3432. Tako je besednik ili učitelj bio prisutan, kojega sam ranije video. Kad je bio s njim, bio je istog mišljenja i ubeđenja. Još uvek u stanju da ga vodi da radi ove stvari, isto kao što je mogao da ga ubedi u bilo šta drugo. Tako ga je ubedio da postoji samo život, ne dopuštajući izraz „vera“ ili izraz „istina i dobro“, jer ovi pripadaju veri. Da li bi dozvolio reč „ljubav“, sumnjam, jer sam opazio da ne zna šta je ljubav. Stoga, on ne zna ni šta je život, jer ne dopušta život po veri, a još manje život ljubavi.

Osetio sam da je njegov život hladan. Ali, dok je živeo u životu tela, njemu se nije činilo da radi bilo kakvo zlo, a odbacivao je sve što je telesno i svetsko, pošto je u drugom pogledu bio ozbiljan čovek, izbegavajući zabave i uživanja.

U prethodnom odeljku nije sasvim jasno da li pisac govori o zavedenom duhu ili o njegovom mentoru. Meni izgleda da se ovde govori u duhu sledbeniku, a ne o mentoru. Čini se, da ovaj

duh nije praktikovao „zajedništvo brakova“. On je samo bio istog ubeđenja kao i besednik, naime da verska ili viša znanja nisu potrebna, pošto je samo život važan.

U sledećem odlomku vidimo besednika u uspravnom položaju, koji položaj pokazuje kakvu sliku sam besednik ima o sebi.....

3434. Pošto je njegov besednik bio ovoga ubeđenja o životu, on je izgledao sebi kao da stoji uspravno u crnoj odori, iako slabo vidljiv, a tada su dobri duhovi – oni unutrašnji koji su bili iznad – izgledali izvrnuti naopako, kao u svetlo sivoj boji, s glavama nadole a nogama nagore. Njegovo ubeđenje, to jest aura njegovog ubeđenja, izvrtala je dobre duhove na ovaj način.

Kasnije, kada je je bio izokrenut i u crnoj jedva vidljivoj odori – a bilo ga je vrlo teško izokrenuti – tada su dobri duhovi opet izgledali kao da stoje uspravno. Zaista, kada je njegov medium (posrednik), kojega je bio ubedio, ležao na leđima, tada su dobri duhovi iznad na desno, rekli da mogu da stoje uspravno. Ali pošto je to bilo prinudno, oni su posrtali napred, tako da su morali da se prisile da stanu uspravno.

Još jednom sam osetio hladnoć, koja je dolazila od besednika, koji je uticao na moju glavu odozgo, tako da je dosta hladnoće izlazilo iz njega. Dobri duhovi hoće da napišem da je vrlo hladno, jer to se (hladno) osećalo uglavniom u rukama i mom levom kolenu, krećući se prema stopalu. Rekli su mi da nije dozvoljeno da osetim veću hladnoću.

Primedba prevodioca: Telesni položaji duhova ilustruju ubeđenja ovih duhova koji su bili zavedeni jeretičkim besedama ovoga besednika. Dok je posrednik (medium) bio na leđima, to jest neaktivan, dobri duhovi su uspevali da se povrate u normalan položaj, s glavom gore a nogama nadole...

3435. Njegov mentor, kako je on želeo da ga nazivaju, ili besednik, vođen je kroz nekoliko aura (sfera ili zračenja) kako bi se ispitao kvalitet njegovog života – kao što je aura onih koji veruju da u čoveku nema ništa osim zla i nečisti. Ali nije mogao da ostane u tim aurama (zračenjima). Sada on počinje da misli (suprotno), to jest da je Gospod poneo sve zlo i svu nečist čovečanstva tako da sada u čovečanstvu nema ni zla ni nečisti.....Sada vidim preko duhovnih slika da on misli da je Gospod jedini nečist zato što je uzeo od ljudske rase svu nečist, i da će On takav ostati do Poslednjeg suda, kada On dolazi u slavi, i tada će biti drugačiji; i da je On hteo da ponese svu nečist da bi spasao ljudski rod. ....

3436. Ovo pokazuje zašto su dobri duhovi bili izokrenuti naopako pod uticajem njegovog ubeđenja, dok je u stvari suprotno istina, a to je da je Gospod jedni život, i da je Gospod jedini čist i svet, a da su svi anđeli, anđeoski duhovi, i duhovi kao i ljudi na zemlji, ma koliko da ih je, da su zlo i nečist, i da u njima ne može da bude ni dobra ni čistote osim ako to ne dođe od Gospoda, i da je zlo duhovna smrt a dobrota da je nebeski život, i da nebeski duhovni život počiva na istini

koja dolazi od dobra. (prim. prev. Apostol Petar, po pisanju Swed., pretstavlja istinu ili veru koja počiva na dobru, to jest na ljubavi prema bližnjem)

3437. Bilo je puno diskusije s njim o višem znanju o veri – kao o tome da nema višeg (duhovnog) života bez ovog višeg znanja, naime da kada ne bi bilo potrebno više znanje, ne bi bilo potrebno da se Reč otkriva, niti bi bio potreban Novi ili Stari zavet. I kako bi ga ubedili, rečeno je da ne bi bile potrebne ni njegove besede u kojima se daje pouka o tome kako treba živeti, i da bi vera bila odbačena.

Na kraju, rekao sam da ne bi bilo potrebe da on ovu stvar diskutuje sa mnom, jer bi se život ulivao direktno, bez Reči, i bez beseda. Pošto nije u stanju da odgovori na ove primedbe, on je jednom ili dvaput priznao da je tako; ali pošto je bio tako ubeđen (svoje pravo ubeđenje), on se vratio svom ubeđenju, pa je čak hteo i da se odrekne reči koje sam bio napisao u ovom paragrafu.

Još je hteo da se unese, da je on mislio da se čovek ponovo rađa a da toga nije svestan. O ovome bilo mi je dato da s njim razgovaram ranije - da se zaista ponovno rođenje tako dešava. Ali ipak preko višeg znanja o veri.

3438. I da kada osoba nije svesna, da ipak kada je u nevoljama i u iskušenjima, kada se povuku telesni elementi, da Gospod potseća osobu na stvari vere. Isto tako bilo je dato da se diskutuje o anđeoskom životu, naime da je to život ljubavi, i da je život ljubavi njihova sreća, i da oni osećaju sreću života u činjenju dobra; da je to priroda nebeskog života, pa stoga i duhovnog života.

3439. Tada je on (besednik) bio odveden onom ili onoma čiji je posrednik (medium) bio, koji misle da sama vera spasava bez dela zakona. Dake onima koji su ubeđeni u suprotno, tako da se vidi kako će se aure ponašati kada budu zajedno. U životu, i jedni i drugi su ispovedali Luterizam, ali oni koji su verovali da vera spasava i bez dela počeli su da se manjaju pod uticajem aure koja je dolazila od ubeđenja onih drugih; prvo je u pogledu glave, što se primećivalo kao nejasno belo, tako da je jedva bilo vidljivo. On se žalio da ne može da se održi (da ostane stojeći), jer možda je sebe video izokrenutog: tada je izgledalo da se on povlači, a njegovo mesto je izgledalo kao sjaj vatre.

Deseto predavanje

Kao što je najavljeno u prošlom predavanju, sada će biti izneseni oni paragrafi koji govore o plodovima krivog ubeđenja da verska znanja nisu važna. Jedna od posledica te jeresi, koju je podržavao gore opisani besednik, bila je praksa brakova gde su se partneri bili zajednički:

3440. Iznad glave malo na levo, pokazani su oni koji žele promiskuozne brakove zahvaljujući ubeđenju da su sva dobra zajednička, tako i brakovi, i da se brakovi sklapaju samo zato da bi (supružnici) živeli zajedno i da bi potomstvo bilo njihovo, iako je pripadalo (biološki?) drugima.

Zapitan šta misli o ovome životnom stilu, po kome su sva dobra zajednička, on (besednik) je odgovorio, kao što se i očekivalo, da on to niti odbacuje niti odobrava, ali da to ne osuđuje, jer da je svako dobro zajedničko.

Da on nije bio ovakvoga mišljenja (da odobrava ovakve brakove), kao ni onaj koji je bio njegov učenik i prethodno medium, to je bilo stoga što da su oni imali žene kojima nisu želeli da se to desi – a i zato što su se plašili skandala. Ali druge, koji misle i postupaju na vaj način, on nije osuđivao.

Ali njemu je rečeno da je ova stvar zlo, i da je bračna ljubav ne samo ljubav prema potomstvu, nego i ljubav iz koje izvire ostale ljubavi. Tako, da kada je data sloboda protivu bračne ljubavi, to je gadost, i da u tome nema života – da je to smrt. 1748, 2 oktobar.

3441. Opaženo je da kada je to ubeđenje toga mentora delovalo u meni, da je moje ranije unutrašnje viđenje istine i dobrote bilo meni oduzeto, tako reći, tako da sam mogao da se setim spoljašnjeg znanja, ali ne i osećanja u to vreme da su brakovi svetinje, da se ne smeju povrediti. Ovo pokazuje kako jako ubeđenja nekih ljudi deluju na one koje oni poučavaju, kao što je bio uticaj ovoga mentora na svoga učenika, koji je bio čak i kralj.

3442. Jasno je iz ovoga da samo jedan izraz u Reči, koji se tumači sam za sebe a prema njihovoj fantaziji, da je u stanju da unese sasvim lažnu nauku (doktrinu) ili jeres i životni stil; kao ovu, da se sva dobra moraju deliti, tako i supruge; da se osoba ponovo rađa, a da toga nije svesna (Jovan 3:8); isto tako, da nema potrebe za duhovnim znanjem, ili da je Gospod poneo naše nepravde (Izaija 53:6,11), da bi ljudski rod bio čist, a da bi Gospod bio njima opterećen; zatim, da treba misliti samo o životu, a ne o veri, jer da je to samo znanje (Mateja 7:21-23, i drugde). Mirijade jeresi mogu da izniknu iz doslovnog smisla Reči.

3445. Taj besednik ili mentor je posle bio ispitan, i tada je prva stvar o kojoj se govorilo bila savest, da istinska savest ne postoji bez višeg znanja vere; ali on je držao da je čovek rođen sa savešću, i da on na taj način nauči šta je istinito a šta dobro. Ali bilo mu je pokazano da ljudi nisu rođeni sa višim znanjem, nego da su gori od divlje životinje, i da ako ne prime više znanje o istini i dobru kroz vaspitanje, da bi bili gori od zveri. ....da postoji lažna savest ....u kojoj su jeretici, idolopoklonici, i drugi – u kojoj je samo zlo.

Jedanaesto predavanje

Slede paragrafi o pravog karakteru besednika i o promiskuoznim brakovima koji su bili rezultat jeretičkog ubeđenja ovoga besednika i mentora, koji je među svojim učenicima ubrajao i samoga kralja..

3447. Isto tako bilo je pokazano da je on u svetoj Reči našao materijal koji to podupire, preko prljavog prikazivanja sramotne golotinje, koju nije dozvoljeno ni pomenuti..On je bio bez savesti.

3448. Kada je bilo ispitano da li je ili nije hteo da vlada nad drugima, nađeno je da je bio takvog uma da je želeo da zapoveda drugima, tako ne samo kralju, kojega je stavio pod svoje noge, (kojega je isto tako želeo da ubedi u ovakve stvari, ali se tada nije usudio)- ali je hteo da vlada nad svima ostalima. Tako, vladajuća ljubav u njemu je da vlada nad drugima. Ovo je meni postalo očito po prljavim pokušajima takvih duhova (da me ubede), što mi je poznato kroz dugi period vremena.

Prim.prev. Izgleda da kralj nije bio njegov sledbenik u prljavim brakovima dok nije stigao u Svet duhova. „Stavljanje pod noge“ je slikovito prikazivanje njihovog odnosa mentora i učenika.

3450. Kasnije je bio otkriven, i priznao je da je bio među njima, i rekao kako su ovi promiskuozni, pokvareni brakovi izvođeni, u tami i u svetlosti; jer oni traže tamu, ali kad nestane straha, nose sa sobom svetlo i upale ga. Tada je razobličen njihov obred koji, zbog svoje zloće, ne može da se opiše. Zato što ovo nazivaju zajednički brakovi (shared marriages), oni postupaju tako promiskuožno da žena ne zna od koga je ostala trudna, tako da je potomstvo zajedničko, ali ga ipak odgaja muž. Tako svako priznaje potomstvo kao zajedničko, i da bi ovo postigli, mnogi idu jednoj ženi, tako da se ne zna identitet čoveka (čoveka koji je biološki otac). Njihov kvalitet je pokazan u danjem svetlu kao svinja; tako su oni prljave svinje.

3451. Oni su dalje potvrđivali ovu praksu navodeći da se na ovaj način unapređuje širenje potomstva, pored ostalih prokletih i zlih argumenata.

3452. Kad je kraljev besednik bio ovako izložen kao učesnik, ostali su priznali da je i on učestvovao, ali da su oni ovo radili i bez njega, i tada s manje srama. Pokazana je kuća koja je bila žute boje, i ulaz, ali je ulaz uskoro bio pokriven oblakom. On reče da je tamo bila njegova žena.

3453. Meni je pokazan kvalitet njihovih prljavih ljubavi, kako oni potvrđuju ove prakse prljavim razlozima, pomoću senzacije (oseta) koji se unosi u oblast genitalija (genitalnih organa) – prvo u male ingvinalne žlezde, onda jednom vrstom primetne invazije koja počinje od abdomena prema rečenom regionu, izazivajući osete u genitalnom udju jedan za drugim (osetom) prema žlezdama, i tada u isto vreme u pravcu levog palca na levoj nozi, a sve to zajedno sa vatrenom toplinom u žlezdama. Bilo je vatreno.

Ovako je p stepeno simbolički pokazano kako su oni postupno sebe utvrđivali prljavim razlozima, i na kraju najgrubljim zemaljskim stvarima, pretstavljenim vatrom u noktu velikog palca na levom stopalu, onda vatrenom senzacijom u ureterima (mokraćnim kanalima), koji predstavljaju prljavu materiju u mokraćnoj bešici. Tako je jedna prljava ljubav sledila drugu, tako da su na kraju gledali na partnere, i na brakove, kao na urinale (posude za mokrenje) u koje je svakome dozvoljeno da mokri. Tako oni na kraju preziru i gade se na brakove, i bračnu ljubav, i na ceo ženski pol, na sve ljubavi koje proizilaze iz te ljubavi; tako da je na kraju njihov život kao život u zimi, i zaista prljav.

3454. Njih toliko privlači prljava požuda, da zamišljaju da nema na svetu osobe koja neće biti u ovo ubeđna ili postati ovakva. Jer oni u početku osećaju najviše zemaljsko uživanje, iako im je posle bračna ljubav odvratna kao i sve što ima veze s istinskom ljubavi.

3455. Lice toga besednika se promenilo. I postalo vatreno crno. Njegovo telo pokriveno svetlom, a njegov izgled crn i ružan, on je nošen okolo i pokazan duhovima i anđelima kakva je on prljava osoba bio. A pošto je zamišljao da je on ovo radio radi potomstva, on je sebi predstavio nešto kao potomstvo, što je bilo vidljivo, ali to što je bilo kao potomstvo, bilo je obavijeno oko njegove glave i postalo nešto crno, a njegovo lice još ružnije.

Konačno, on je zamislio da su i nedužne osobe bile učesnici, jer je njih naveo da bi sebe branio.

Tada je pokupio sve što je mogao iz Reči, o Davidu, i druge stvari o pre-Adamitima – stvari o kojima nisam pre togao ništa čuo. Tada je bio opet obavijen, i celo njegovo telo - u crno, a njegova prednja strana od glave nadole postala je jedno izduženo lice, još ružnije – posle kojih promena bio je rastrgnut od mučitelja, iako ne okrutno, i postavljen uza stub (srama) gde se njegovo lice pokazalo u normalnim dimenzijama, prljave i lešinaste boje.

3456. Ali je ipak govorio – ili neko kao on – iz čega je bilo očito da se nije sramio. Jer se nije postideo da je postao takav, niti da je bio pribijen uza stub s takvim licem tako prljavim; i nije se nijedan znak srama opazio na njemu. 1748. 3 eg oktobra.

Dvanaesto predavanje

Sledeći odlomci su pisani pre Poslednjeg suda koji se odigrao, prema piscu, 1755. Svet duhova je tada bio ispunjen dušama koje su bile žrtve neznanja ili lošeg života na zemlji; zatim onima koji su hteli da steknu slavu obnavljajući sve (radikalne reforme ili . revolucije?); zatim odlomci koji govore o onima koji su na zemlji omalovažavali versko znanje i mudrost, a oslanjali se na „Svetog Duha“ da ih vodi; na kraju odlomak o dušama koje su, pre nego li su bile „podignute“ u nebo, bile pripuštene da osete nebo i da se vrate u Svet duhova da bi o tome nešto kazali. Ovo jednog takvog odlomak, s kojim želimo da počnemo ovo Predavanje ili Poglavlje:

O nebeskoj radosti

288. Danas su neki oko mene koji su sa mnom razgovarali – od kojih sam neke poznao a neke nisam – bili uzdignuti u unutrašnje nebo, koji su mi preko glasnika rekli da je sreća takva da se ne može ustima izgovoriti ili opaziti umom. I bilo im je dato da vode moju ruku dok ovo pišem.

Ali pre nego li su bili uzdignuti u unutrašnje nebo, jedan (duh) koji je bio skoro stigao sa sveta, izgledalo mi je da je odbacio svoje spoljnje delove, ili zemaljske elemente koji su prijanjali za njega. Ovo (zemaljski elementi) ne može da uđe u unutrašnje nebo, ali može da živi u najnižem (poslenjem nebu) po milosti Boga Mesije, među blaženima. O ovakvima vidi u nn. 220,262.) Sreća nije u simboličnim slikama, koje oko gleda, koje postoje u unutrašnjoj sferi ili nebu, nego u nečemu što jezik ne može da izgovori, i što um, dok je u telu, ne može da zamisli. Tako je Pavle podignut u treće ili naviše nebo (Druga Korinćanima 12:2-4), koji mora da je bio odvojen od tela i od zemaljskog uma – što samo može da uradi Bog Mesija. Još su neki bili uzdignuti, ali zato što nisu bili oslobođeni tela i zemaljskih elemenata, bili su podignuti samo do vanjskog dvorišta unutrašnjeg neba; i oni su izjavljivali da su osetili blaženstvo. ...

Neki duhovi koji nisu verovali u ovo, bili su i sami uzdignuti do vanjaskog dvorišta unutrašnjeg neba, i oni su uzviknuli da nisu nikad mogli da zamisle nešto tako lepo i prijatno. 1747, 2 og decembra.

262. Ovoga jutra vođen sam u više oblasti, sve do trećeg neba, u najdublje oblasti (u svakom nebu postoji najdublje, vrlo duboko, i duboko), gde borave duhovi koji su skoro oslobođeni jame (prim.prev. „Jame“ su mesta ili stanja u kojima su duhovi koji se „čiste“ od onoga što im smeta da se pridruže boljim duhovima). Bilo je mirno (calmness), i ništa tužno se nije opažalo; ta mirnoća odgovara miru u unutrašnjem nebu. Posle sam bio opkoljen kao stubom, i vođen u druge aure, tako reći, u unutrašnje Nebo, i u nebo neznanja (svako nebo se deli u neba), gde se nije čuo nijedan zvuk, i sve je bilo mirno.

To su aure ili stanovi o kojima govori Bog Mesija kod Jovana 14:2, koji se ovde zovu aurama.

Na kraju, bio sam odveden u drugo nebo neznanja, koje se sastoji od (duša) koje ne obraćaju pažnju na jeresi, koje niti potvrđuju niti odriču bilo šta, govoreći da svak gaji svoje vlastito mišljenje. Međutim, ovde nije bilo tako tiho. Izgledalo je da je neko hteo da sruši zid sekirom, a neko je izrazio bojazan da ga ta osoba može udariti sekirom.

Ova neba (sfere) su odvojena. I dobro su čuvana, ...Tu obitava i grupa nižih duhova iznad pakla koji se ponašaju razuzdano. 1747, 21 novembar. Opaska: Nebo neznanja u unutrašnjem nebu ima vezu s nebom nevinosti u dubljim i najdubljim nebom (prim. prev. Pisac ovde koristi reč „sfera“ za nebo, pa se može zaključiti da se ne radi ovde nebima, nego o sferama ili aurama koje su iznad pakla, gde dolaze duhovi koji još nisu pripremljeni za nebo, čak ni u ono najniže)

Slede odlomci o onima koji planiraju obnovu sveta, zatim o Kvekerima, o „entuzijastičkim ili zanjesenjačkim“ duhovima, kao i o evangelizaciji novodošavših duhova

Oni koji su hteli da obnove sve i da steknu slavu su viđeni kao uznemireno more s velikim talasima

277. Kada sam po milosti Boga Mesije bio proveden kroz nekoliko obitavališta u unutrašnjem nebu (sferi), bilo mi je dato da vidim na udaljenju veliko more, koje se nadimalo velikim valovima, koji su pretili da razbiju obalu. Rečeno mi je da su takva zamišljanja (fantazije) onih koji hoće da budu veliki na svetu i da sve obnove, i tako steknu sebi slavu.

Tako nadimanje njihovih umova stvara ovakvu fantaziju . 1747, 29 og novembra.

Osobito Kvekeri, kad uđu u drugi život, klanjaju se oblaku, klečeći

423. Neko mi se pokazao nejasno kao oblak, klečeći, koji je obožavao oblak. Kad sam upitao šta je to, rečeno mi je da su to Kvekeri, koji su podložni ovakvim fantazijama. Jer oni sami sebi prave nebo od svojoj fantazija, ne znajući šta je istinski nebesko, niti šta je vera. Jer oni zamišljaju nebo onakvo kakvo oni žele. I to se pretvara u odgovarajuću fantaziju; a tako i mora da bude kada ne dopuštaju da ih drugi pouče, niti da ih uči Reč Boga Mesije, nego se drže svojih načela, verujući da njima vlada Sveti duh, a to nije istina.

Naime, ima duhova koji ne znaju šta je nebo niti ko je gospodar neba. A hoće da drugi misle da su Sveti duh. Ova grupa se povećava Kvekerskim dušama. Ali koje se razlikuju od ostalih duhova po tome što imaju belu liniju oko glave dvojice onih koji idu u parovima. Oni nazivaju „entuzijastičkim duhovima“ one koji su prostiji od njih a koji prihvataju njihova učenja, i tako izazivaju entuzijizam (zanos ili ushićenje). Oni visoko cene ovaj zanos (entuzijizam), tako da postaju ličnosti i tako se prikazuju kao da su Sveti duh. 1747, 30 og decembra.

Novim dušama se propoveda Jevanđenje baš kao i na svetu

424. Svak u ovome vidi nešto osobito, naime da se Jevanđenje besedi dušama na isti način kao i na svetu, i to s istom veštinom besedništva, revnosti, i rečitošću. Jer oni misle na su na zemlji, kao što je ranije pomenuto.

Ali Jevanđelje se besedi samo onima koji će biti izvedeni iz jame, a i još nekima. Znam iz mnogo iskustva da drugi i razgovaraju s dušama i da im propovedaju. (prim.prev. U Psalmu 40:2, car David se moli Gospodu da ga „izvadi iz jame“. Pisac Dnevnika naziva jamama ona mesta ili stanja u koja ulaze duše onih koji se „čiste“, to jest oslobodaju tereta lošeg života. To su stanja

gde se trpe posledice loših dela, koje su često i prave retalijacije, to jest duša trpi ono zlo koje je drugima nanosila u zemaljskom životu.)

Trinaesto predavanje

Oslobođene zemaljskih potreba, duše u Svetu duhova gladne su i žedne znanja. One saznaju da je celi Duhovni svet raspoređen po „oblastima“ koje odgovaraju delovima i organima ljudskog tela, a prema drevnom nauku da je čovek, telom i duhom, samo mikrokozam. Tako, postoje oblasti u Makrokozmosu ili Velikom Čoveku, koje odgovaraju ušima, kosi, zubima, koži, pa i probavnim organima. Za ovu priliku izabrali smo oblast u kojoj su duše onih koji nisu imali nikakvog sažaljenja ili savesti, a to su velikim delom bili, u vreme kada je pisac boravio u Svetu duhova, vojnici koji su nemilosrdno ubijali u ratovima. Na kraju, opisuje se susret sa švedskim kraljem Gustavom Adolfom, koji je vodio mnoge osvajačke ratove proširujući političku moć svoje zemlje. (Gustav Adolf, kralj Švedske u 17 om veru. Uveo Reformaciju Crkve)

1055. Svi duhovi gladni su i žedni, da tako kažemo, da saznaju stvari, to jest da upiju znanje, koje je njima kao hrana, osobito znanje koje odgovara njihovom karakteru. Naime, duhovi su znatiželjni da znaju o svemu što vide i osete čulima. I ako se od njih nešto krije, nezadovoljni su i ljuti, pa traže uporno da ima se kaže. Kad imaju obilje znanja, život im je prijatan, iako sve ne shvataju tako dobro kao što to shvataju dobri duhovi.

1056. Pa ipak, svrha radi koje traže znanje odlučuje kakvo znanje hoće i za kojim žude. Zli duhovi se nadaju da će naučiti nešto što uzrokuje da se nekome dogodi neko zlo; tako se ne može reći ništa dobro o toj hrani.

O onima koji sačinjavaju oblast debelog creva (colona)

1062. Kao što je poznato, debelo crevo je široko. Tako, oni duhovi koji odgovaraju (korespondiraju) tome crevu prostiru se na veliku daljinu, na obe strane, kao što je ranije rečeno (vidi 1003). Pa ipak, oni koji su još više na levo, koji su gori, tako da oni idu prema paklu. Tako se oblast poslednjeg creva produžava u pakao, to jest u u septičku jamu (kanalizaciju) pakla (sewer).

1063. A prema opisu duhova toga mesta, može se videti ko je u to oblasti i kakvi su ti (duhovi); naime, da su lišeni samilosti, da su bez savesti i da žele da unište ljudski rod, da ubijaju i otimaju, da ih nije briga da li oni koji im se odupiru, da li su to muškarci, deca, žene, ili mala deca. Tako žude da nemilosrdno unište ljudski rod i sve što mu pripada, i da su opake naravi, kao što su to mnogi vojnici i njihovi zapovednici. Oni su bili oni koji su, kad im je dopušteno, dok su bili u telu – ne za vreme bitke, nego posle bitke - pljačkali gradove i sela, i sve što im je stajalo na putu – da su kao u besnilu masakrirali svakoga, i nisu se mogli zaustaviti.

U međuvremenu, razgovarao sam s duhovima o tome kakvi su ljudi sami od sebe kada im je dopušteno da žive bez zakona. Oni su tada gori od svake zveri, jer one ne navaljuju da ubiju svoju vrstu...

Nebeska bića su ovo primetila, i bili su užasnuti da je ljudski rod na ovoj zemlji takav, i da ovo nisu sami videli, to bi im izgledalo neverovatno. S njima sam razgovarao o tome pitanju, naime, da li se ovakve duše mogu ikakda dovesti u nebo, gde vladaju mir, sažaljenje i mir. Zar ne bi i dalje gajili istu mržnju i nameru da unište svakoga, kad bi im se dala sloboda? Tada sam dodao da su ovakvi ljudi srećni u srcu i osećaju se ponosni kada vide armije leševa razbacanih okolo, na hiljade, i kada čuju njihova zapomaganja, i vide kako teče krv svuda po bojnom polju, krv po njima i kada vide mačeve umrljane ljudskom krvju; da su tada veseli, i da misle da su heroji, i da pevaju „Tebe Boga slavimo“. I da se oni nazivaju Hrišćanima. 1748, 28 og februara.

Prim. prev. „Nebeska bića“ su morala biti iz drugih svetova, jer su se užasavali nad onim što videli na ovoj našoj zemlji.....Pisac Dnevnika je lično poznao kralja Karla XII, jer je piščev otac vladika Swedberg bio dvorski kapelan. Karlo XII je, kao i Gustav Adolf, vodio brojne ratove da uvrđi i proširi švedske teritorije. Pisac opisuje svoj susret s Gustavom Adolfom, i na jednom mestu opisuje u Dnevniku u kakvom je stanju video Karla XII. Sledi opis susreta s Gustavom Adolfom:

O nekome ko je vrlo slavan u Evropi, o njegovom kvalitetu

3191. Neko vrlo slavan u Evropi, naime, Gustav Adolf, kralj Švedske, tako slavan u njegovo vreme, sa ostalom porodicom, sa mnom je razgovarao nekoliko puta. Mogao sam da na njemu primetim samo to da je bio među nižim anđelima.

Ali kasnije pokazalo se kakav je, jer se najveća moć zadržala u njegovoj auri čak i u nebu. (prim. prev. Ovde se, verovatno, radi u zamišljenom nebu), i tada sam primetio da je njegova aura puna preljube. Čim se povukao, ovo se videlo u njegovoj auri. Posle mi je bilo pokazano kakav je izgledao. Sedeo je na kolju, njegov izraz je kao onda kada je bio u bitci i bio je bez kape, s oružjem kao običan vojnik, izgledajući kao on(Adolf) u licu.(prim.prev. Pisac Dnevnika je, verujem, poznao ovoga kralja sa portreta)

Posle je njegov kvalitet bio pokazan kao mali pas žutkaste boje, koji se pretvorio u mačku, a posle u lisicu s nečim kao bela pena na ustima; a onda je bio kao velika zmija, posle kao lukava životinja kao mali panter, koji je prešao na levu stranu, i kao lav u isto vreme, po licu, ali koje mi nije bilo jasno vidljivo. (prim.prev. Ovde životinje predstavljaju osećanja koja su vladala kraljem dok je živeo na zemlji)

Posle mi je pokazano da je živeo sa ženama i bludnicama, i I na kraju prljavo, tako da su rekli da ništa nije moglo biti prljavije. Jer ovo se slaže i s onim što sam i sam primetio a što zaobilazim; a

i iz njegove aure, shvatiio sam da je bio preljubočinitelj, koji nije držao ništa do bračnog druga. 1748., 18 og septembra..

Četrnaesto predavanje

Dvenik je vođen 20 godinana švedskom jeziku. U isto vreme pisac je vodio Index ili kazalo predmeta o kojima je pisao, a koji ima oko 2000 stranica. Dnevnik ima pet tomova. U sledećioj seriji, nastojaćemo da prevedemo ono što će pokazati kako se u Svetu duhova može videti ono što ljudi misle i osećaju na zemlji a za koje oni nemaju pravo ime. Pisac nam pomaže da shvatimo mnoge pojave o kojima zanamo malo ili nimalo ali koje igraju veliku ulogu u našim životima.

Slede odlomci o Unutrašnjem smislu Reči, o Poslednjem Sudu, o Bračnoj Ljubavi, o kretanju duhova, i o Gospodu kako se on pokazuje duhovima.

O Unutrašnjem smislu Reči

4343. Kako stoji s unutrašnjim smislom Reči, u kojem su same nebeske istine, bilo je pokazano preko činjenice o kojoj sam govorio s duhovima, a to je da ako se misao zadrži ne nekom predmetu, i ako se čita Reč, tada će se sve pa i najmanje stvari o tome odnositi na univerzalnu misao, i na osećanje prema njoj, a potvrda će doći na svoje mesto, da je to ono šta je značenje, tako da će se sve potvrđivati. (prim. prev. Ovde pisac govori o prolalaženju Unutrašnjeg smisla isto kao što to propovednici u naše vreme preporučuju i rade; govori o fokusiranju i meditaciji usredsređenoj na smisao reči, težeći da se otkrije osećanje i misao koja se iz nje skriva, a sve s namerom da se Mudrost Božije Reči približi slušaocima. Kasnije, pisac je dopunio ovo shvatanje Unutrašnjega smisla, iznoseći intelektualnu pozadinu Unutrašnjeg smisla koje anđeli razmatraju i koji smisao osećaju i „vide u slikama“ na njihovom nebeskom nivou, dok mi ljudi čitamo Reč, s verom i ljubavlju.

Kod anđela postoje samo misli o nebeskim istinama i dobroti, u kojima ih drži Gospod, tako da sve u Reči naginje slaganju s njihovim umnim slikama. Tako sve ono što pripada smislu slova nestaje, a pokazuje se sasvim drugi smisao, koji je unutrašnji, koji se jasno pokazuje vidu, dok se doslovni smisao skoro sasvim izgubi. Na sličan način, osoba na zemlji, koja ima nebesku umnu sliku i tada čita Reč, ona u nebeskoj umnoj slici vidi nebeske stvari, a ništa od doslovnog smisla, zaista, istorijske stvari iščeznu. Ovo se može ilustrovati na više načina. 1749, 8 og avgusta.

Prim. prev. Ako je neko u Svetu duhova, on napreduje polagano u razumevanje Reči na duhovan način. Iz sledeća dva odlomka ćemo videti da neki duhovi razumeju Reč doslovno, ali i to vodi njihovom duhovnom uzdizanju:

O pretstavi koja pokazuje prelaz preko Jordana

2289. Dok sam čitao (knjigu) o Jošui glava 3 o prelasku preko Jordana, mnogi (oko mene) su poželeli žarko da jedan drugome prikažu prelaz preko Jordana, jer zemlja Kananska simboliše nebo, tako da bi stigli u nebo. Ovo im je bilo dopušteno, za čitav sat i više, kad su sebe videli kako prelaze Jordan, skupa s porodicama i sa svim što im pripada, dok je kovčeg išao pred njima i dok je stajao u sred Jordana dok svi nisu prešli preko.

Sve su se ove pojedinosti pokazale u najlepšoj formi pred mojim očima, i u svačijem umu je to izgledalo kao stvarnost. S vremena na vreme osetio sam s kakvom revnošću su prelazili, i kako su se posle radovali od srca. Ovoko su išli sat ili dva, dok su u međuvremenu drugi duhovi, smarajući ovo samo fantazijom, pokušavali da ih ometu raznim trikovima, ali uzalud. Oni su (koji su prelazili) bili sigurni u sebe, i sada izjavljuju da su prešli.

2290. U međuvremenu meni je došla misao da Gospod udeljuje ovakve pretstave radi njihove (duhovne) obnove, a to znači da neko voli ovakve pretstave kao što to vole mala deca, i da tada misle bezazleno o nebu, koje je predstavljeno zemljom u koju prelaze, a što sam i ja sam sve tako doživljavao. Tako, preko ovakve prijatne igre, oni su bili nadahnuti dubljim znanjem o tome šta je Jordan, kovčeg, i zemlja Kananska, dok je On (Gospod) usađivao ove osobine u njih pod pokrivačem te bezazlene, detinjaste radosti.

Stoga, oni koji su im se smejali, i koji nisu hteli da prestanu, nisu uspeli ništa da postignu. Njima je rečeno da su ovakve detinjske igre korisne, jer je njihova namena istinita, a to je Gospod koji je Sama Nevinost, i da fantazije zemaljskih ljudi i duhova ne mogu da se uporede s ovim predstavama. 1748, 11 juni. (prim. prev. Ovde se radi o jednom zamišljanju ili „fantaziji“ koja je u harmoniji s nebeskim životom)

O poslednjem Sudu

4391. Štogod da je Gospod rekao o Poslednjem Sudu (Matija 24; Luka 22), nikad nije značilo razaranje sveta, nego poslednje vreme Crkve uopšte, i svakog pojedinca, to jest, kad više ne bude vere, to jest brige za bližnjega. Na primer, kad Gospod govori o ustalasanom moru, tu se misli na jeresi i prepirke, osobito one koje se odnose na doslovne predmete. Da će Sunce potamneti znači da će nestati ljubavi i samilosti; da će mesec, znači da neće biti vere; da će zvezde, znači neće biti višeg znanja iz vere; narod protivu naroda ustati, da će jedno zlo protivu drugoga, i tako dalje. Ovo je ovako rečeno iz mnogih tajnih razloga, o kojima nije na ovome mestu da se piše. Isti sličaj je sa Jovanom, i sa Prorocima, gde se govori o novom nebu i novoj zemlji, novom Jerusalimu, Crkvi. (prim. prev. Pisac je objavio nekoliko knjiga na latinskom u kojima iznosi unutrašnjih smisao svetih knjiga, kao što su Knjiga Postanja i Knjiga Izlaska, i Apokalipsa Jovanova).

O bračnoj ljubavi, i o uzajamnoj ljubavi

4604 (a). Oni koji su u životu tela živeli u bračnoj ljubavi, žive zajedno i u drugom životu, jer je bračna ljubav nevinost, i što u njoj nema ništa požudno (pohotno), iako se jedan pred drugim pokazuju goli.

4605(a). Ali oni koji su živeli u drugačijem braku, u kome nije bilo bračne ljubavi, oni se razdvajaju, jer se požudna ljubav ne trpi u drugom životu. A partneri koji su još više razdvojeni su oni koji nisu trpeli jedan drugoga, a još više oni koji su mrzeli jedan drugoga.

4606(a) Bračna ljubav je takva da jedan želi da pripada drugome, i da je to uzajamno.

4607 (a). Uzajamna ljubav je kad jedan više želi dobra drugome nego samome sebi, tako da jedan želi da da drugome sve što ovaj ima. (prim.prev. Pisac je objavio knjigu o Bračnoj ljubavi, u kojoj opisuje bračne parove u najvišem nebu).

Ponekad oni o kojima se misli, pojave se u tome trenutku

3076. Često sam primetio da u trenutku kad se o nekome misli, da se taj odjednom pojavi, i to najčešće onakav kakav je u svome mestu; a video sam i razlog tome, a to je da je on tada odjednom uzet iz svoga društva, i prebačen u društvo u kome sam ja, ili gde je onaj koji o njemu misli. Tako on iz svoga društva dođe u društvo drugoga, ali čim se prestane o njemu misliti, on se vraća u svoje društvo. On sam toga nije svestan, i iznenadi se kako se tamo odjednom pojavi. 1748, 6 septembar.

Gospod se mnogima pokazuje u drugom životu, u obliku koji ovima odgovara

2990. Meni se desilo nekoliko puta da sam prosudio da je Gospod bio prisutan i da je govorio, kao što je to radio i s drugima. Ali činjenica je da se tada Gospod pojavljuje kroz druge, koji tada nisu oni, i koji misle da su Gospod. Ovakva misao se ulije u misao onoga u kome je On (Gospod), koji (duh) tada nije ništa, a Gospod se pokazuje u tuđem obliku, jer oblik ovoga duha ostaje.

Danas sam bio u stanju da ovo opažam jasno, jer Gospod ne želi da izmeni oblik i karakter onoga drugoga potpuno. Na taj način Gospod govori kroz drugoga. 1748, 30 og avgusta.

(prim, prev. Pisac tvrdi da su anđeli, koji su se pojavili Avrahamu, a koji su pretstavljali Sveto Trojstvo, bili takvi duhovi kroz koje je Gospod razgovarao s Avrahamom).

Izabrao sam na kraju ovaj odeljak u kome pisac piše da se Gospod pojavljuje među duhovima i anđelima. Na jednom mestu, u delu Nebo i Pakao, on kaže da se Gospodovo prisustvo među duhovima oseća kao sreća i da je popraćeno mirisom ruža....

Neka taj miris bude i sa nama dok razgovaramo o Gospodu i onome što nam pisac Dnevnika kaže o životu u Svetu duhova.

.